A nagyszalontai ref. egyházmegye

1907. év. szeptember hó 12-én

NAGYSZALONTÁN tartott

KÖZGYŰLÉSÉNEK és BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

Jegyzőkönyve

(II.)

A nagyszalontai református egyházmegye hivatalos kiadványa.

A nagyszalontai ref. egyházmegye

1907. év. szeptember hó 12-én

NAGYSZALONTÁN tartott

KÖZGYŰLÉSÉNEK és BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

Jegyzőkönyve

(II.)

A nagyszalontai református egyházmegye

hivatalos kiadványa.

Nyom. Pick Gáspár könyvnyomdájában Nagyszalontán.

Szerkesztette **Nagy Imre,**
egyházmegyei lelkészi főjegyző.

A nagyszalontai református egyházmegye 1907. évi szeptember hó 12-én Nagyszalontán tartott közgyülésének jegyzőkönyve.

II.

JELEN VOLTAK: Balog Ambrus helyettes esperes és gróf Tisza István egyházmegyei godnok elnöklete alatt:

Széll Kálmán esperes.

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Nagy Imre,	Dr. Balogh Elek,
Böszörményi Lajos,	Hadházy Kálmán,
Csécsi Imre,	Szikszay Lajos.
Bagdi János,	

II. Jegyzők:

Nagy Imre és Szabó István lelkészi, Hadházy Kálmán világi részről.

III. Számvevőszéki tagok:

Dr. Szarka Sándor, Kassay Béla, Bagdi János.

IV. Lelkészek:

Bán József, n.-zerindi, Bessenyei Imre m.-sassi, Bodnár Lajos cserm̈i, Bódogh János bajji, Bogdány János f.-tóti-i, Bottyán Pál belényesi, Boros Gábor árpádi, Bugyi János erdőgyaraki, Csák József komádi-i, Fogarassy Bálint ágyai, Gyenge János bélzerindi, Kassay Béla

tenkei, Kolumbán Áron kötegyáni, Nagy Endre s.-kereszturi, Nyeste István m.-homorogi, Ónody Sándor m.-gyáni, Pató Károly k.-apáti-i, Perecz István n.-harsányi, Szondy Géza k.-peregi, Szücs József f.-gyarmati, Unghváry Gyula tamásdai, Vajda Mihály gyantai, Vass Jenő vadászi lelkészek.

V. Tanitói testület képviselői:

Szabó Lajos, Papp Imre.

VI. Egyházak világi képviselői:

Bereczki Imre és Balogh János Nagyszalontáról, T. Balogh Mihály Ugráról, Póti Jòzsef Sarkadról, Krucsó Balázs Komádiból, Torma Mózes Erdőgyarakról, Szijjártó Szabò Antal Csermőről, Bálint János Kötegyánból, id. B. Tarsoly József, Magyarhomorogról, K. Gyenge János Mezőgyánból.

Balog Ambrus helyettes esperesnek a „könyörgést meghallgató mindenható Atyához“ intézett buzgó alkalmi imája után,

Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok — mint hivatalára nézve idősebb elnök, megnyitó beszédében melegen üdvözli Széll Kálmán esperest, s a gyülés lelkes éljenzése közt ad kifejezést mindnyájunk benső örömének a fölött, hogy reményünket beteljesitette a jó Isten, mert esperesünknek egészsége helyreállott, ugy, hogy hivatalát már f. év november hó 1-én ismét elfoglalhatja; kipróbált szilárd erejével állhat ismét egyházmegyénk ügyeinek élére. Utal a gyülés fontosabb tárgyaira; üdvözölve a tanácsbirói kart, a jegyzőket, a lelkészeket, a tanitói testületet, s az egyházak megjelent képviselőit, a gyülést megnyitja.

40. szám. A tanitói testület képviselői s az egyházak megjelent küldöttei beadják megbizó leveleiket.

Neveik felolvasása után a fentirt sorrendben igazoltatnak

41. szám. Esperes jelenti, hogy gróf Tisza Kálmán, Fábián László, Benedek László és Márk Ferencz egyházmegyei tanácsbirák, részint elfoglaltatásuk miatt, részint egészségi okból az egyházmegyei közgyülésen részt nem vehetnek.

Sajnos tudomásul szolgál.

42. szám. Az esperes által elkészitett s a gyülés alkotó tagjai közt kiosztott tárgysorozat

felolvasottnak tekintetvén, némi módositással a a tanácskozás sorrendjéül szolgál.

43. szám. Olvastatott a szavazatbontó bizottság két jegyzőkönyve, zsinati, világi, rendes- és pótképviselő választásáról.

I.

Jegyzőkönyv,

melyet felvettünk Nagyszalontán 1907. jun. 14-ikén a zsinati világi képviselőre beadott rendes szavazatok felbontása alkalmával.

JELENVOLTAK: Széll Kálmán esperes, Balog Ambrus h. esperes, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, egyházmegyei tanácsbirák mint a szavazatbontó bizottság tagjai.

1.

Elnöklő esperes előterjeszti, hogy egyházhatósági rendelet folytán felhivta a presbiteriumokat miszerint a Tisza István dunántuli egyházkerületi főgondnokká lett választása folytán megüresedett zsinati világi rendes képviselőségre szabályszerüen kiállitott szavazataikat adják be.

E felhivás folytán 41 egyházból érkezett be szavazat — 4 egyház u. m. B.-Böszörmény, K.-Apáti Komádi és E.-Gyarak — nem küldött be szavazatot.

A beérkezett szavazatok felbontatván, kiderült, hogy a beküldött 41 szavazó egyházból beérkezett 55 szavazat mindegyike jogérvényes, melyek közül

Szikszay Lajos e. m. tanácsbiró 46 szavazatot
Benedek László „ „ „ 5 „
gr. Tisza Kálm. „ „ „ 4 szavazatot nyert,

55 szavazat

miért is Szikszay Lajost mint általános többséget nyert, rendes zsinati világi képviselőül jelentettük ki.

2.

A beérkezett és számbavett szavazatokat ezen jegyzőkönyv kapcsában egyházmegyénk legközelebbi közgyülésére terjesztjük fel.

Kelt mint fent

Széll Kálmán, esperes. — Balog Ambrus, h. esperes.

Dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán,

II.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1907. évi augusztus 12-én az egyházmegyei zsinati világi pótképviselőre beérkezett szavazatok felbontása alkalmával.

JELENVOLTAK: Széll Kálmán esperes, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán és Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirák.

1.

Elnöklő esperes előterjeszti, hogy nagytiszteletü Balog Ambrus helyettes esperes hozzá áttette azon szavazatokat, a melyek esperesi felhivás folytán az egyházmegye (40) negyven egyházából hozzá beérkeztek s felhivja a szavazatbontó bizottságot ezen szavazatok felbontására; mi is megtörténvén, kiderült, hogy a 40 egyházból beérkezett (57) ötvenhét szavazat mind jogerős és hogy (5) öt egyházból u. m. k.-apáti-i, kisperegi, pankotai, tamásdai és vadászi egyházból nem küldetett be szavazat, tehát hiányzik 5 szavazat.

A beérkezett 57 szavazatból

1. Benedek László 37 szavazatot
2. gróf Tisza Kálmán 15 „
3. gróf Tisza István 4 „
4. Márton István 1 szavazatot nyert

összesen 57 szavazat

2.

Az összeszámitott 57 szavazat (40) negyven darabban ezen jegyzőkönyvhöz mellékeltetett.

K m. f.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Böszörményi Lajos, Dr. Balogh Elek,

Szikszay Lajos, Hadházy Kálmán
e. m. szavazatbontó bizottsági tagok.

Egyházmegyénk közgyülése a szavazások eredményét — mely szerint a nagyszalontai ref. egyházmegye zsinati világi rendes képviselője Szikszay Lajos egyházmegyei világi tanácsbiró,

zsinati világi pótképviselője Benedek László egyházmegyei világi tanácsbiró lett:

örvendetes tudomásul veszi, s jegyzőkönyvi kivonaton a főtiszteletü püspöki hivatalhoz felterjeszti.

Végül a mellékelt szavazó-levelek megsemmisitését elrendeli.

44. szám. Olvastatott a következő esperesi jelentés a törvényszerü egyházlátogatásról;

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

A törvényszerü egyházlátogatásról a következő jelentést teszem:

A nagyszalontai egyházban egyházmegyei gondnokunk Őnagyméltóságával együtt végeztük az egyházlátogatást.

Belényesen, Tárkányban, Nyégerfalván, Fenesen, Remetén, Sonkolyoson, Jánosfalván, Belényesujlakon és Gyantán — BottyánPál belényesi lelkészszel — Tenkén, Feketetóton, Árpádon és Erdőgyarakon — Kassai Béla tenkei lelkészszel — Csécsi Imre tanácsbiró végezte.

Anton, Feketegyarmaton, Nagyzerinden, Tamásdán, Bajjon, Bélzerinden, Vadászon, Ágyán, Szintyén és Erdőhegyen — Márk Ferencz tanácsbiróval — Bagdi János tanácsbiró járt el.

Szentleányfalván egyedül, Aradon, Gyarakon, Radnalippán, Pankotán, Csermőn, Borossebesen, Szemlakon és Kisperegen — Bagdi János tanácsbiróval — Márk Ferencz tanácsbiró végezte.

Geszten, Mezőgyánban, Zsadányban, Okányban, Sarkadkereszturon, Sarkadon — Szabó István geszti lelkészszel, — Harsányban és Szakálon egyedül Nagy Imre tanácsbiró járt el.

Ugrán, Magyarhomorogon és Komádiban — Szikszay Lajos tanácsbiróval — Berekböszörményben Bessenyei Imre mezősassi lelkészszel, Körösszegapátiban és Kötegyánban egyedül Böszörményi Lajos tanácsbiró végezte felkérésem és megbizásom folytán.

A mellékletben csatolt egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján a következő fontosabb és intézkedést kivánó ügyeket emelem ki.

Kitünő tanitók: Nagyszalontán Albert András, Seres László, Lehócki Gyula, Mester József, Borbély Imre, Szabó Lajos, Szentesi Elek; — Árpádon, Szücs Balázs, Debreceni József; Csegődön, Balogh József; Magyarhomorogon, Balla László; Komádiban Papp Imre, Kiss Gyula, Kis Dániel; Mezősasson, Lovász József; Berekböszörményben, Raffai Ilona; Kötegyánban, Csató Gyula, Rovács János, Somogyi Mária, Somogyi Etelka; Nagyzerinden, Hevesi József; Bajjon Tényi Gyula; Vadászon, Balogh József; Ágyán, Kocóh Lajos; Radványon, Bakos Sándor; Geszten, Balog József, Faragó Róza; Gyantén, Báthory István; Sarkadon, Mikó Márton, Boros Mihály, Schrötter Dániel és Nagy Lajos.

A vallástanitást kitünő sikerrel végezték: Belényesen, Bottyán Pál

lelkész; Remetén, Szathmári István lelkész; Aradon, Csécsi Imre lelkész; Szentleányfalván Kiss Lajos állami tanitó.

A helyszinén megvizsgált alapokról, azok elhelyezéséről és kezeléséről jelentését a számvevőszék külön teszi meg.

Azonban nem hallgathatom el, hogy Kisperegen az alapok kamatjai beszedetlenül hátralékban vannak. Az egyházlátogatók azt javasolják, hogy az alapok rendbeszedésére Kassai Béla számvevőszéki jegyzőt küldje ki egyházmegyénk. Alázatos véleményem az, hogy ha a kisperegi presbiterium alapjait 1907 nov. 15-ig rendbe nem szedi és arról megnyugtató jelentést és kimutatást nem terjeszt be: a kisperegi alapok rendbeszedését két tagu küldöttség utján a presbiterium költségére az esperes az egyházmegyei közgyülés megbizásából rendelje el.

Erdőhegyen a „Magtárpénzalap“ állaga 2226 K. 55 fillér. Ebből készpénzben meg van 654 K. 54 fill. Az egyház felhasznált 1552 K. 03 fillért. — A „házbérszőlő kisajátitási alap“ állaga 714 K. 99 fillér. Ebből takarékpénztárban van 514 K. 99 fillér. — Az egyház felhasznált 200 koronát. Mind a két felhasznált összegről, mint kölcsönről állitson ki az erdőhegyi presbiterium megbizása alapján a kurátor egy-egy kölcsön-kötvényt, melyben elismeri, hogy a fenti összegeket az alapokból az egyház céljaira való felhasználás végett kölcsönvette és kötelezi magát, hogy 5 év alatt évenkint $^1/_5$ részét 1908. jan. 1-től számitott 5%-os kamat felszámitása mellett letörleszti. Mind a két kötvényt jóváhagyás végett nov. 15-ig mutassák be az esperesnek.

Fenesen a gondnok megigérte, hogy a fiuiskolát kipadozzák és hogy a fiuiskola udvarára istállót épitenek; a nagyméretü mulasztások ellen a szükséges intézkedést megteszik.

Szomoru jelenség Fenesen, hogy a 15—18 éves ifjak, kik jóformán még gyermekek, vadházasságra lépnek, s ilyen alkalommal a szülék lakomát rendeznek.

Belényesujlakon a lelkész és a presbiterek kölcsönösen megigérték, hogy a „litervéka“ és „öregvéka“ ügyét egymásközött békés uton és a belső hivatalnokok megröviditése nélkül elintézik. Az „öregvéka $1^1/_2$ literrel nagyobb mint a „litervéka.“

Nyégerfalván az ujiskola épül. A hiányzó költséget gyüjtés utján beszerezni remélik. Tőkesegélyre érdemesek.

Tamásdán a Tomka Bertalan vezetése alatt állott vegyes iskolàban a tanitás eredménye nem volt megfelelő. Tomka Bertalan eltávozott Tamásdáról. Intézkedni nem szükséges.

Sarkadkereszturon a mulasztás nagyméretü volt. A községi elüljáróság a mulasztók szüleivel szemben nem alkalmazza a törvényt. A cséffai főszolgabiró hivatalt felkérjük, hogy a sarkadkereszturi elüljáróságot a mulasztók szüleivel szemben a törvény alkalmazására utasitsa.

Kisperegen a hiányzó tanszerek beszerzésére a polgári község 200 koronát szavazott meg.

Radnalippáról az egyházlátogatók szomoru képet festenek. A vallástanitást a legelhanyagoltabb állapotban találták. — Az uj lelkészre vár a régi megnyugtató állapot helyre állitása.

Berekböszörményben Zeiterer József uradalmi felügyelő azon panaszszal fordul egyházmegyénk elnökségéhez, hogy a gróf Csáky-uradalom által az egyház részére iskolának és tanitói lakásnak ajándékozott 3 szobás épületet az egyház — az iskolának használt egy szobán kivül — haszonbérbe adta borbélynak és kereskedőnek, most pedig elhanyagolva üresen áll.

Ezen panaszt az egyházlátogató küldöttség megvizsgálta. A presbiterek azt adják elő, hogy a szóbanforgó épületet és beltelket 1901-ben kapták azon kikötéssel, hogy ez adomány elfogadása esetén egy téglakeritést és egy istállót tartozik az egyház az ajándékozó uradalom számára épiteni. Ezen kikötést teljesitette az egyház és az közel 2000 koronába került. Gróf Csáky Albin engedélyezte, hogy az épületet 5 évre haszonbérbe kiadják. Ezen 5 évből 3 év még hátra van. Ennek eltelését sem akarják bevárni hanem szándékuk az, hogy az épületet átalakitják ugy, hogy az egy tanitói lakásnak és egy ujabb tanteremnek alkalmas legyen. Az átalakitás költségeinek fedezésére a külső leányiskolai épületet és beltelket elakarják adni.

Nagyzerinden a rend és a béke helyreállott. A presbiterium előirányzatot készitett. Az egyházi adót kirótta. A belső hivatalnokok fizetményét kiszolgáltatta.

Az egyház megyei tanügyi bizottság nevébeu jelentem, hogy a beérkezett adatok szerint egyházmegyénkben 112 tanitó (ebből vallástanitó 17) volt alkalmazva, kik közül csak fiukat 39, csak leányokat 33, — fiukat és leányokat együtt 40 tanit. Képesitett 107, nem képesitett 5. Állandó 102, Ideiglenes 8, segéd 2. A tanitók évi összes javadalma 112.234 K. Egyházkerületünk A) tanterve szerint 20, — B) szerint 25, — C) szerint 67 tanitott. Megfelelő eredménynyel 111, — nem megfelelővel 1.

6—12 éves 10807 tanköteles közül feljárt 9627, iskolát időelőtt elhagyta 381, iskolába sohasem járt 799 (7·39%).

13—15 éves 3935 tanköteles közül feljárt 2512, nem járt 1423. — 36·16%).

Konfirmált 1386.

Az iskolai épület száma 84, ebben van 94 tanterem.

Az iskoláztatásra tett kiadások főösszege 138611 K. 78 fillér, ebben az államsegély összege 12538 K. 99 fillér.

Dologi kiadás 26377 K. 78 fillér. Személyi kiadás 112,234 K.

Tiszteletem nyilvánitásával vagyok.

Sarkad, 1907. évi szeptember hó 7-ik napján.

Balog Ambrus.
h. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése az esperesi jelentést tudomásul veszi, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatja, inditványait határozati erőre emeli.

a) Miután a kisperegi presbiterium az egyházi alapok kezeléséről — helyettes esperes jelentése szerint — az egyházmegyei számvevőszékhez jelentést terjesztett be: e tárgyban intézkedés szüksége ezidőszerint fenn nem forog.

b) Az erdőhegyi presbiteriumot utasitja egyházmegyénk közgyülése, hogy a magtárpénzalapból az egyház által elköltött 1552 korona 03 fillért, a „házbérszőlő kisajátitási alapból elköltött 200 koronát egyfelől kölcsönkötvény kiállitásával biztositsa, másfelől ez összegeket 5 év alatt évi egyenlő részletekben a meghijányositott alapok javára 1908. január 1-től számitott 5%-os kamattal együtt fizesse vissza s a megtéritendő részösszegeket már a jövő 1908. évtől kezdve vegye föl az egyház költségvetésébe.

c) Fenesen a lelkész, tanitók és presbiterek buzgó igyekezettel, lankadatlan lelkimunkával s gondozással igyekezzenek gátat vetni a vadházasságra lépő gyermekifjak erkölcstelen életmódjának.

d) A sarkadkereszturi nagymérvü iskolamulasztások orvoslása czéljából egyházmegyénk közgyülése felkéri a cséffai főszolgabirói hivatalt, hogy a község előljáróságát a mulasztó tanköteles gyermekek szüleivel szemben a törvényes eljárásra utasitsa.

e) Radna-Lippán a megválasztandó missziói körlelkész a vallástanitásban észlelt mulasztás helyrehozásán buzgólkodjék.

f) Berekböszörményben a presbiterium gondoskodni köteles arról, hogy a gróf Csáky-féle iskola-épület céljának megfelelőleg átalakittasék. Erről jövő tavaszi közgyülésünkhöz jelentést terjesszen be.

g) A nagyzerindi békés állapotokról örömmel értesül egyházmegyénk közgyülése.

45. szám. Olvastatott az Esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről.

«Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk legközelebbi közgyülése óta a következő fontosabb intézkedéseket tettem.

1. 1907. máj. 1. 248. sz. a. Fogarassy Bálint ágyai lelkészt felkértem, hogy Erdőhegyen Bokor Sándor megválasztott lelkészt hivatalába iktassa be. Az egyházi vagyont leltár mellett adja át. A leltár egyik példányát az esperesi hivatalhoz küldje be. Bokor Sándort utasitsa, hogy esperesi elbocsátóját hozzám küldje be.

Fogarassy Bálint ágyai lelkész jelenti. hogy küldetésében eljárt. Május 5-én a beiktatást teljesitette. Imádkozott a szószéken. Az urasztala mellett beszéddel adta át a Bibliát és a lelkészi hivatal pecsétjét. Bokor Sándor a vagyonleltár másolatát és az esperesi elbocsátót beküldte.

2. 1907. máj. 7. 258. sz. a. A nyégerfalvai leányegyház segélyadománykérő ivét ajànlattal elláttam. A nyégerfalvai leányegyházat, mely idegen nemzetiség határában kitolt őrszem gyanánt áll: ugy ref. felekezeti, mint magyar nemzeti szempontból a segélyezésre melegen ajánlom. Főtiszteletü és Méltóságos püspök ur ajánlatát is kinyertem.

3. 1907. május 7. 262 sz. a. Aradvármegye tanfelügyelője 1448—1907. szám alatt tudatfa, hogy Németperegen az iskolában az 5 világrész és Aradvármegye térképe, számológép, természetrajzi ábrák, mértékegységek nincsenek meg. A kisperegi iskolában fali olvasótáblák, 5 világrész térképei, földgömb, mértékegységek hiányzanak. Szemlakon sincsen meg az 5 világrész térképe — s a mértékegység. A kisperegi iskolában 2 tanterem nincsen kipadolva. A tantermeket a gyermekek seprik; leirhatatlan tisztátalanságot talált.

Ezen megkeresést visszavárólag elküldtem Márk Ferencz tanácsbirónak, hogy az egyházlátogatás alkalmával kösse szivére a presbiteriumoknak a hiányok megszüntetését s tegyen róla jelentést.

4. 1907. máj. 8. 263 sz. a. Körösszegapáti lelkész jelenti, hogy Tokaji Elek megtagadta presbiteri eskü letételét, azon okból, mert ő még nem látja befejezve az ügyet. Kér, hogy küldjek utasitást, hogy uj szavazást rendeljen-é el a 2 prespiteri állásra, vagy póttagokkal töltse be azt? Uj választás elrendelésétől fél az izgalmas korteskedés miatt. — Eszenyi János és társai kérik, hogy a birósági itélet alapján uj választást rendeljek el a két presbiteri állásra, Pató Károly lelkész határozat hozatal nélkül oszlatta fel a presbiterium ülését, elnöki jogaira való hivatkozàssal. Uj választást oem akar elrendelni.

Ezen panaszok alapján meghagyom, hogy az e. m. bíróság itéletét vegyék fel a presbiterium jegyzőkönyvébe. Tokaji Elek az esküt tegye le.

A 2 presbiteri állást uj választás utján töltsék be.

Lelkész jelenti, hogy a 2 presbitert megválasztották, s azokkal együttt Tokaji Elek is letette a presbiteri esküt.

5. 1907. máj. 11. 268. sz. a. Zeiterer József uradalmi felügyelő panaszfeljelentést tesz a berekböszörményi egyháznak adományozott ház használata felől. Kiadtam Böszörményi Lajos tanácsbirónak vizsgálat és jelentéstétel czéljából. a vizgálat eredményét az egyházlátogatásról tett jelentésemben tüntettem fel.

6. 1907. máj. 13. 274. sz. a. Id. Varga Károly ágyai tanitónak az 513—1906. sz. Esperesi igéretre való hivatkozással, engedélyt adtam, hogy fiát, ifj Varga Károlyt, ki bemutatott bizonyitványa szerint a tanitóképző IV-ed éves tanfolyamát elvégezte — az 1906/7-ik tanévben — saját felelősségének fenmaradása mellett — segédtanitóul alkalmazhassa.

7. 1907. máj. 17. 282. sz. a. Erdőgyaraki állami anyakönyvvezető kérésére beleegyeztem abba, hogy Király László erdőgyaraki ref. tanitó állami anyakönyvvezető helyettes lehessen, csak azt kötöttem ki, hogy anyakönyvvezető tennivalóit, az iskolai hivatalos órákon kivül eső időben teljesitse.

8. 1907. máj. 17. 283. sz. Bajji állami anyakönyvvezető kérésére beleegyeztem abba, hogy Tatay Ambrus bajji ref. tanitó állami anyakönyvvezető helyettes lehessen, csak azt kötöttem ki, hogy anyakönyvvezető tennivalóit az iskolai hivatalos órákon kivül eső időben teljesitse.

9. 1907. máj. 17. 287. sz. a. Hunyadi László gyoroki lelkész kéri, hogy hatalmazzak fel valakit a radnalippai lelkészi hivatal czimére postán érkező pénzek átvételére, mert Virágos Sándor lelkész a nevét sem képes aláirni; a felesége aláirására pedig nem adják ki a postán jövő pénzeket. Thaly Lajos radnalippai gondnokot felhatalmazom, hogy a radnalippai lelkészi hivatal czimére postán érkező pénzeket saját neve aláirásával, a gondnoki pecsét ráütése mellett felvehesse de minden igy érkezett és átvett pénzt saját gondnoki naplójában tegye először bevételbe, s azután Virágos Sándorné nyugtájára tegye kiadásba. A felügyelő lelkészi tennivalókkal Radnalippán Hunyadi László gyoroki lelkészt megbizom, utiköltségét részint az egyház, részint a missziói segély téritse meg.

10. 1907. május 21. 288. sz. a. Forrás József harsányi tanitónak belegyezést adtam, hogy a harsányi postaügynökséget elfogadhassa — de kikötöttem hogy ezen mellékfoglalkozása a hivatalos tanitói órák pontos megtartásának rovására ne essék.

11. 1907. máj. 24. 289. sz. a. Pankotai lelkész jelenti, hogy Kalkó Károly, most tárkányi tanitó — pankotai tanitósságának 3 évéről — 1903/5. hivatali, tanitói földjei után az adót nem fizette meg.

Ily cimü adóssága 116 K. 48 fill. A pályázati hirdetésben, választási jegyzőkönyvben, dijlevélben világosan ki van téve, hogy a haszonélvezett föld adóját a haszonélvező tanitó tartozik megfizetni.

Kalkó Károlyt felszólitottam, hogy tartozását fizesse meg.

Tárkányi lelkész jelenti, hogy Kalkó Károly ezidőszerint fizetni képtelen. Felesége meghalt. Ő maga is beteg. Ez iskolai évre eső fizetését nemcsak előre felvette, hanem még a jövő tanévre is előleget vett fel.

Pankotai lelkészt felhivtam, hogy tegyen jelentést arról, miért adott addig szolgálati bizonyitványt Kalkó Károlynak, mig adósságát ki nem fizette.

12. 1907. juni 12. 324. sz. a. Makai Elek fenesi lelkész jóváhagyni

kéri a fenesi presbiterium 23—1907. sz. határozatát, mely szerint a fenesi lelkészlak kertjében levő beruházási kárpótlás összegét 240 koronában megállapitották.

Nem hagyhattam jóvá, mert a beruházási kárpótlás összegét első sorban az elöd és az utòd kölcsönös megegyezés utján állapithatják meg. Ha ez nem sikerül, akkor választott bíróság vagy az e. m. közigazgatási bíróság dönti el az ügyet. Különben is a dolog természetéből következik, hogy nem az a döntő körülmény, hogy milyen állapotban hagyja ott az elöd a beruházás tárgyait, hanem az, hogy milyen állapotban van, mikor az utód átal veszi. Igy az elődnek is kötelessége és érdeke mindaddig gondját viseltetni a beruházott tárgyaknak, mig azokat tőle az utód át nem veszi.

13. 1907. juni. 13. 332. sz. a. Lovász Béla I-ső lelkészképesitővel birò s. lelkésznek, felhatalmazást adtam, hogy Radnalippán Virágos Sándor beteg lelkész helyett minden lelkészi tennivalòt jogérvényesen végezhessen.

14. 1907. juni 22. 340. sz. a. Főtiszteletü Püspök ur 2433—1907. sz. felhivása folytán a járási székhelyekre behivott tanitók eskületétele alkalmával egyházmegyénk képviseletére felkértem és megbiztam Biharvármegyében a mezőkeresztesi járásban Csák József komádi-i lelkészt; a cséffai járásban Böszörményi Lajos tanácsbirót: a nagyszalontai járásban Szikszay Lajos tanácsbirót; a tenkei járásban Kassay Béla tenkei lelkészt; a belényesi járásban Benedek László tanácsbirót, Aradvármegyében, az aradi központi járásban Csécsi Imre tanácsbirót; a pécskai járásban Szondy Géza kisperegi lelkészt; a borossebesi járásban Szabó József borossebesi lelkésst: a világosi járásban Kócsa Károly pankotai lelkészt; a kisjenői járásban Bán József nagyzerndi lelkészt.

15. 1907. juni 26. 361. sz. a. A belényesujlaki lelkész és kurátor a presbiterium és egyházközségi közgyülés elfogadó határozata mellett beterjeszti azon adásvételi szerződést, mely szerint az egyház 75 kgm. sulyu 1631. évben öntött harangját eladja 500 koronáért gróf Korniss Károly szentbenedeki birtokosnak. Vevő kötelessége a harangot a toronyból levétetni s elszállittatni. Vevő akkor akar fizetni, mikor a harangot a vasuthoz kiviteti.

E szerződést — e. m. Gondnokunk önagyméltóságának véleményét előzetesen megkérdezve — egyházmegyénk közgyülésének jóváhagyása reményében — megerösitettem. Az átadást megengedtem, azon kikötéssel, hogy a vevő, mielőtt a harangot levétetné és leeresztetné, fizesse ki az 500 koronát. Mikor az 500 korona kifizetéséről a kurátor és lelkész által aláirt nyugtát a vevő, vagy megbizottja megkapta: csak azután foghat a harangnak a toronyból való leeresztéséhez és csak akkor lesz joga a vett harangot a maga felelősségére elszállittatni. A leeresztés alkalmával a tornyon uetalán okozott romlást, a vevő tartozik helyreállittatni. A presbiterium az 500 koronát gyümölcsözőleg helyezze el.

Alapszerüen kezelje. Határozatát a hovafordítás felől terjessze be hozzám. A tárgysorozatba fel van véve, hogy uj harangot akarnak öntetni.

16. 1907. juli 2. 431. sz. a. Nyeste István magyarhomorogi lelkész panaszolja, hogy, mert a lelkészi és tanitói párbért az idén készpénzzé változtatták, évnegyedenkint megkellene kapnia fizetését ugy a lelkésznek, mint a tanitònak. A presbiterium 1907. juli 10-én tartott ülésében tárgyalta is a lelkész panaszát, de sem megfelelő ideiglenes kölcsön felvételével, sem az egyház takarékpénztárban levő pénzének, ha csak ideiglenes felhasználásával is — a belsők pontos fizetését megvalòsitani nem hajlandó,

Utasitom a magyarhomorogi presbiteriumot és a gondnokot, hogy az egyházi adó beszedéséről olyan időben gondoskodjék, hogy a lelkész és a tanitó, a dijlevélben kikötött időben — évnegyedenként előre — pontosan megkaphassa fizetését. Ha ezt valami nem várt körülmény akadályozná, oly esetben az esperes engedélyének előzetes kikérése mellett vagy rövid lejáratu kölcsön felvételével,' vagy takarékpénztári betétjének ideiglenes felhasználásával az akadály ellenére is fizesse pontosan a belsőket.

Egyházi törvényünk I. t.-cz. 26. §-a szerint „az egyházközség jogait és kötelességeit a presbiterium teljesiti, illetőleg gyakorolja". A dijjlevél az egyházközség és a belső hivatalnokok között fennálló kétoldalu szerződés, melyet mind a két fél tartozik megtartani. A belső hivatalnokok idejében való pontos fizetéséről gondoskodni tehát a presbiterium elengedhetetlen kötelessége. De kötelessége főképen a gondnoknak, ki az I. t.-cz. 124. § g) pontja szerint „őrködik a költségvetés megtartása felett." A dijjlevélben meghatározott fizetése a lelkésznek és tanitónak ott van a költségvetésben: azt idejében kiszolgáltatni első sorban a gondnok kötelessége.

Egyházi törvényünk hivatolt rendelkezései értelmében felhivom és utasitom a magyarhomorogi egyházgondnokot és presbiteriumot, hogy ugy a lelkész, mint a tanitó fizetésének évnegyedenként való pontos kiszolgáltatását tekintse állásából folyó, el nem okoskodható kötelességének.

Ezen rendelkezésem vételét a gondnok ismerje el, azon határozatot pedig, melyben ezt a presbiterium tudomásul veszi: Tiszteletes ur hiteles kivonatban küldje be hozzám.

17. 1907. juli 12. 431/a sz, a. Nyeste István magyarhomorogi lelkész azon panaszszal fordul hozzám, hogy Balla László tanitó katonai gyakorlaton van, s mint kántort helyettesiteni kellett. A helyettesitést Kiss Lajos komádi-i tanitó vállalta el 2 hónapon át 40 koronáért. Ezen 40 koronát a presbiterium nem akarja fizetni a tanitò helyett. — A presbiterium 1907. julius 10-én tartott ülésének 1. sz. határozatában, azt mondja ki, hogy a helyettesitésért járó 40 koronát a tanitó fizesse meg, mert Balla László a helyettesités ideje alatt is kapta kántortanitói fizetését az egyháztól.

A presbiterium indokolását az igazság szigoru szempontjából elfogadhatónak kell vennem. Azonban megirta a bölcs: „hogy ne légy felettébb igaz.“ Méltányossági szempontból, nem tartozásképen, hanem a tanitó által kifejtett szorgalom és szép tanitási jó eredmény némi jutalmazása és elismerése gyanánt, ha a presbiterium a helyettesités díját legalább felerészben kiutalná a kàntortanitó javára: az által egyrészről a presbiterium nemes gondolkozásáról, a tanügy iránti szeretetéről és áldozatkészségéről tenne tanubizonyságot; másrészről a kántortanitót is buzditaná az iránta tanusitott méltányos eljárás, hogy mult évi szorgalmas és odaadó kitartása ne lankadjon, sőt fokozódva erősödjék.

18. 1907. aug. 19. 649 sz. a. A feketekörösi ármentesitő társutat beterjeszti a kisajátitási szerződést helyszinrajzzal. E szerződés szerint a bajji ref. egyháznak a 2. sz. tkvi betétben foglalt 739/1 és 740/1. hrsz. ingatlanából 805 □-öl területet sajátitott ki a társulat gátépitési czélokra 503 kor. 12 fill. ár mellett. A kisajátitás árát már ki is ffzette a társulat. Lelkész és kurátor a szerződést aláirta. A pénz felvételét elismeri.

E szerződést, a társulat kérésének ezgedve, az egyházmegyei és egyházkerületi közgyülés utólagos jóváhagyásának reményében — jóváhagytam.

A bajji presbiteriumot köteleztem arra, hogy a felvett 503 kor. 12 fillér kisajátitási árt alapszerüen, gyümölcsözőleg kezelje, s arról a kurátori számadással kapcsolatban minden évben tegyen jelentést a számvevőszéknek.

Minthogy vagyonváltozásról van szó, az E. t. I. t.-cz. 67. § o) pontja értelmében kérem elrendelni hivatalból ezen ügynek irataival végső jóváhagyás kinyerése czéljából a Főtiszteletü eyyházkerületi közgyülésre való fölterjesztését.

19. 1907. aug 26. 685. sz. a. Felhatalmazást adtam Papp Lászlónak, ki I. II-ik lelkészképesitő bizonyitványait bemutatta, hogy Nagyszalontán Nagytiszteletü Széll Kálmán esperes ur mellett segédlelkészi minőségben minden reábizott lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen.

20. 1907. aug. 27. 705. sz. a. A kötegyáni presbiteriumnak felebbezés utján beterjesztett 49—1907. sz. határozatát, mely szerint a Somogyi Etelka lemondásával üresedésbe jött tanitòi állomásra 19 okleveles pályázó mellett — a pályázók neveinek, okleveleinek és szolgálati bizonyitványainak felolvasása nélkül — Gál János oklevél nélkül szükölködő, — a III-ad éves tanitóképző tanfolyamon 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert, ifju embert, egyedül azért, mert történetesen Kötegyánban született, rendes tanitóul megválasztotta az egyháztanács — megsemmisitem.

Megsemmisitem pedig azért mert E. t. VI. t.-cz. 25. §-a világosan elrendeli, hogy „rendes tanitóul csak okleveles egyének alkalmazhatók.“ Gál János, nem okleveles egyén, tehát megválasztása rosszul

alkalmazott patriotizmusból, 19 okleveles pályázó mellőzésével —: a törvény egyenes rendelkezésébe ütközik.

Megsemmisitem, mert a kötegyáni presbiterium, fennálló egyházi törvényeinket nem tartotta meg — és nem engedelmeskedett országos törvényünk 1907. évi XXVII t.-cz. 9. §-ában foglalt azon rendelkezésének, hogy „a tanitói állások csak érvényes oklevéllel biró egyénekkel tölthetők be."

Megsemmisitem, mert E. t. I. t.-cz. 165. §-nak g) pontja szerint az esperesnek joga és hatásköre: „ a tanitók választása és alkalmazása iránt az érvényben álló törvények szerint eljárni."

Mindezen okok alapján kénytelen vagyok utasitani a kötegyáni presbiteriumot, hogy a meg nem választható Gál János mellőzésével, a 19 okleveles pályázó közül egyet, a legrövidebb idő alatt válaszszon meg.

Tiszteletes Kolumbán Áron lelkész elnök urat pedig arra utasitom, hogy E. t. I. t.-cz. 47. §-át a választás előtt olvassa fel a presbitereknek és a választást névszerinti szavazás mellett ejtse meg.

21. 1907. aug. 31. 724. sz. a. Biharvármegye tanfelügyelője 1460-1907. sz. a. arról értesit, hogy f. é. szeptember 9-én d. e. 10 órakor. Nagyváradon a városházán eskütételre be lettek hiva a következő tanitók: Mezősasról, Nyeste Gyula; Magyarhomorogról, Balla László; Nagyszalontáról, Albert András; Kis Mariska; Lehóczky Gyula és Szabó Lajos; Sarkadról, Pap Sámuel; Tamásdáról, Szabó Mózes; Belényesről, Székely József; Tenkéről, Szücs András; Tóth Zsigmond.

A jelzett helyen és időben egyházmegyénk képviseletében való megjelenésre Szikszay Lajos tanácsbirót kértem fel és biztam meg.

22. 1907. aug. 31. 738 sz. a. Aradvármegye Tanfelügyelője értesit, hogy Juhász József szemlaki tanitó nyugdij jogosultságának megállapitása 1907. évi szeptember hó 7-én d. e. 11 órakor a tiszti főorvos ur hivatalos helyiségében a megye házán lesz.

A jelzett helyen és időben való megjelenésre egyházmegyénket képviselni Csécsi Imre aradi lelkészt és tanácsbirót — és Varga Imre aradi algondnokot — bármelyikőjük akadályoztatása esetén Vajda István ügyvédet kértem fel és biztam meg.

23. 1907. szeptember hó 2. 758. sz. a. Tényi Gyula tamásdai tanitó, Somogyi Etelka bajji tanitónő, — házas társak, minthogy a szentjánosi egyház mindkettőjüket tanitóvá elválasztotta: kérik, hogy elbocsátó bizonyitványaikat Sulyok István bihari espereshez Nagyváradra küldjem el. 8 korona pecsétdijjat Ungvári Gyula tamázsdai lelkésznek fizettek.

Értesitem őket, hogy, ha a bajji és tamásdai egyházak presbiteriumainak határozatait beterjesztik, hogy Tenyi Gyula és Somogyi Etelka lemondását elfogadták; — ha mind a két egyház kijelenti, hogy a lemondók ellen semmi követelésük nincsen; — ha viszont a lemondók

is kinyilatkoztatják, hogy elhagyni szándékolt egyházaik ellen nekik nincsen semmi követelésük; — ha az egyházmegyei közigazgatási pénztárt illető 4—4 korona pecsétdijjat egyenesen hozzám küldik meg: csak akkor lesz módomban kért elbocsátó bizonyitványaikat kiállitani és megküldeni.

24. 1907. szept. 3. 775. sz. a. Zila Gyula okleveles tanitónak, bemutatott keresztlevele, oklevele, dijjlevele és választási jegyzőkönyve alapján felhatalmazást adtam, hogy Nyégerfalván előkönyörgő tanitói minőségben minden tennivalóit jogérvényesen végezhesse.

Végül részvéttel jelentem be, hogy Virágos Sándor radnalippai missziói lelkész 1907. julius 4-én meghalt. Legyen áldott emlékezete!

Kérem jelentésemet tudomásul venni, intézkedéseimet, — amennyiben törvénybe nem ütköznek — jóváhagyni.

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad. 1907. szeptember hó 4-ik napján.

Balog Ambrus,
h. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése az esperesi intézkedéseket átalában jóváhagyó tudomásul veszi és megerősiti; külön kiemelvén a következőket:

a) Király László erdőgyaraki ref. tanitónak Erdőgyarakon,

Tatay Ambrus bajji ref. tanitónak Bajjon

állami anyakönyvi helyettesekül,

ugyszintén Forrás József harsányi ref tanitónak Harsányban postaügynökül való alkalmaztatását megengedi és jóváhagyja egyházmegyénk közgyülése, ugy azonban, hogy e nemü foglalkozásuk miatt az iskolai rendes tanitási idő rövidséget ne szenvedjen.

b) Kalkó Károly volt pankotai, jelenleg tárkányi tanitó földadóhátraléka ügyében utasitja egyházmegyénk közgyülése a tárkányi presbiteriumot, első sorban a tárkányi egyházgondnokot, hogy nevezett tanitó fizetéséből havonként 5 koronát tartson vissza s ez összeget a pankotai gondnok kezéhez juttassa el Kalkó Károly földadóhátraléka törlesztési czéljára.

c) A fenesi beruházási kárpótlás ügyében eddig tett esperesi intézkedést egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja.

d) A belényesujlaki egyház és gróf Korniss Károly nagybirtokos között az egyház 75 kg. sulyu harangjának 500 koronáért eladása tárgyában kötött

adásvét li szerződést, esperesnek a harang átadása és átvétele alkalmával követendő eljárásra, valamint az 500 koronának alapszerü kezelésére vonatkozó utasitásait egyházmegyénk közgyülése a maga részéről is helybenhagyja és megerősiti; kötelezvén nevezett egyházat azoknak pontos megtartására.

e) A magyarhomorogi belhivatalnokok járandóságainak késedelmes kifizetése külön tárgyul van felvéve.

f) A feketekörösi ármentesitő társulat és a bajji egyház között az egyháznak 2. számu tjkönyvi betétben foglalt 739/1 és 740/1 helyrajzi számu ingatlanából 805 □-ölnyi területnek gátépitési czélokra 503 kor. 12 fill. ár mellett történt átvétele és átadása tárgyában kötött kisajátitási szerződést esperesnek a vétel ár alapszerü kezelésére s erről a gondnoki számadás kapcsán való jelentéstételre kötelező utasitásait egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja; kötelezvén nevezett egyházat azoknak pontos megtartására; magát az ügyet pedig összes irataival együtt végmegerősitès végett az E. T. I. t.-cz. 67. § o) pontja értelmében felterjeszti a főtiszteletü egyházkerüteti közgyülésre.

Virágos Sándor radnalippai missziói lelkésznek, az emésztő betegség által kora sirba döntött ifju szolgatársnak, ki a legterhesebb, de legszebb munkamezőről ily hamar haza ment — nevét és jó emlékét igaz részvéttel örökiti meg jegyzőkönyve lapján egyházmegyénk közgyülése.

46. szám. Olvastatott az Esperesi jelentés a scontro ügyekről.

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

A skontro-ügyekről a következőket jelentem:

1 Nagy Imre e. m. főjegyző és tanácsbiró jelentést tett arról, hogy egyházmegyénk nevében és megbizásából Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Márk Ferencz, Bagdi János lelkészek, Szikszay Lajos, Hadházy Kálmán vil. tanácsbirák, Fráter Emil e. m. számvevő melegen köszöntötték a mi szeretve tiszelt egyházmegyei gondnokunkat Tisza István Őnagyméltóságát 1907. ápr. 30-án Pápán, midőn a Dunántuli egyházkerület Főgondnokává avatták fel.

Ezen ünnepélyen elhangzott, magas szárnyalásu és tanulságos beszédeket tartalmazó »Emléklapot« minden egyháznak megküldtem.

2. Az országos törvény 1907. évi XXVII. t.-cz. 36. §-a alapján a

vallás- és közoktatásügyi miniszter ur egyházmegyénk tanitóinak is 1907. jul. 1—1910. juli 1-ig terjedő időre kiutalta azon fizetés kiegészitési összeget és korpótlékot, melyet eddig az 1893. évi XXVI. t.-cz. alapján élveztek.

Ezen miniszteri kiutalásokat lemásoltattam 2—2 példányban. A másolatokat hitelesitettem, s az egyházaknak és a tanitó uraknak elküldtem, a Főtiszteletü püspöki hivatal által küldött példányokat pedig egyházmegyénk levéltára számára összegyüjtöttem.

3. A választók névjegyzékének hitelesitése folyamatban van.

4. E. T. VII. t.-czikke és az ahoz a konventi végrehajtó bizottság által kiadott Ügyrend és végrehajtó Utasitás értelmében, — melyet minden lelkésztársamnak megküldtem, — az Országos ref. lelkészi nyugdij- és özvegy árva gyámintézet érdekében szükséges okmányokat összeszedtem, A tagsági iveket 2 példányban kiállitottam és aláirtam. A nyugdijj-bizottság által részben felülvizgáltattam. — Mihelyt e rám nézve, az összehalmozódott tennivalók miatt izgalmas napok elmulnak — még e hónap folyamán: az összegyüjtött okmányokat, a kiállitott tagsági iveket teljes egészében a nyugdijj-bizottság felülvizsgálata alá bocsátom, a tagsági iveket velök is aláiratom, hogy a kitüzött terminusra — okt. 1-re a konventi végrehajtó bizottsághoz beküldhessem.

A két ujonnan választott lelkész iratait utólag küldöm be. —

Jelentésemet tudomásui venni kérve, tiszteletem nyilvánitásával vagyok:

Sarkad, 1907. évi szeptember hó 9-ik napján.

Balog Ambrus,
h. esperes.

Tádomásul vétetik.

47. szám. Széil Kàlmán esperes 800 kor. missiói segélyről és Balog Ambrus helyettes esperes az általa 1907. május 1-től 1907. szept. 9-ig továbbitott hivatalos pénzekről való számadást okmányokkal ellátva beterjesztik a következőkben:

Széll Kálmán esperes jelenti, hogy a nagyszalontai takarékpénztár 7725. sz. betéti könyvén elhelyezett 800 korona 1907. évi missiói segélyt Virágos Sándor radnalippai missiói lelkésznek elküldötte.

Virágos Sándor radnalippai missiói lelkész, ezen 800 kor. missiói segély átvételét elismeri s nyugtázza.

Balog Ambrus h. esperes számadása a továbbitott pénzekről 1907. május 1-től 1907. szept. 9-ig.

Sorszám	Kelet	Okmány szám	Megnevezés	Bevétel kor.	Bevétel fil.	Kiadás kor.	Kiadás fil.
1	1907. jul. 23.	525/1	Egyházkerületf pénztár közalapi segély	1200	—	—	—
2	„	„ /2	Remetei egyháznak	—	—	1200	—
3	„	„ /3	Egyházkerületi pénztár tőkesegély lelkészeknek	490	—	—	—
4	„	„ /4	Hunyadi László gyoroki lelkésznek	—	—	140	—
5	„	„ /5	Bagdány János feketetóti lelkésznek	—	—	98	—
6	„	„ /6	Némethy János szakáli lelkésznek	—	—	70	—
7	„	„ /7	Bottyán Pál sonkolyosi felügyelő lelkésznek	—	—	140	—
8	„	„ /8	Gyenge János bélzerindi lelkésznek	—	—	42	—
9	szept.	826/1	Egyházkerületi pénztár . . .	1956	—	—	—
10	„	„ /2	Sarkadvidéki Takarékpénztárba betét	—	—	1964	—
11	„	„	Levont portó	—	—	2	—
			Háromezerhatszáz ötvenhat kor.	3656	—	3656	—

Sarkad, 1907. szeptember 9. napján.

Balog Ambrus,
h. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése ezen számadások megvizsgálására Ónody Sándor és Kolumbán Áron lelkészeket küldötte ki, kik is e megbizatásukban eljárván jelentik, hogy ugy a 800 kor. missiói segélyről, mint az 1907. május 1-től 1907. szept. 9-ig továbbitott hivatalos pénzekről összeállitott számadást megvizsgálták, azt okmányokkal felszereltnek s rendbenlevőnek találták, miért is az illetők részére a felmentvény megadását véleményezik.

Egyházmegyénk közgyülése a számvizsgálók jelentése alapján a számadst jóváhagyja, Széll Kálmán esperesnek s Balog Ambrus helyettes esperesnek a felmentvényt szokásos fentartással megadja; a számadást jegyzőkönyvében közzétenni, annak okmányait pedig levéltárba helyezni rendeli.

48. szám. Lelkészi főjegyző bemutatja a főtiszteletü egyházkerületi tanügyi bizottsághoz fölterjesztendő tanügyi jelentést a csatolt statisztikai kimutatásokkal együtt.

A főtiszteletü egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottsághoz fölterjesztetik.

49. szám. A f. 1907. év augusztus hó 1-sö napján életbeléptetett egyházi törvények végrehajtása tárgyában egyházmegyénk elnöksége által összehivott, f. évi julius hó 9-én Geszten — a gróf Tisza István e. m. gonduok vendégszerető házánál megtartott tanácsbirói értekezleten Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Balog Ambrus helyettes esperes, dr. Márk Ferencz, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János lelkészi, Benedek László, Hadházy Kálmán és Szikszay Lajos világi tanácsbirák, Szabó István geszti lelkész egyházmegyei lelkészi aljegyző.

Ez értekezlet megállapodásához képest:

I., az egyházmegyei elnökség felhivást intézett a nagyszalontai ref. egyházmegye presbiteriumaihoz:

a) hogy az I. t.-cz. 19. és következő §§-ai értelmében a választók névjegyzékét f. évi augusztus hó 15-ig minden egyházban készitsék el s azt augusztus hó 15-től 25-éig tegyék közszemlére, s ezt valamint azt is tegyék közhirré, hogy ez idő alatt lehet a névjegyzék ellen a felszólamlást beadni. A felszólamlások felett a presbiterium vagy ennek 5 tagu bizottsága szeptember 5-ig határozatot hoz, — mely ellen szeptember 20-ig adható be felebbezés az espereshez A hozott határozat, a felebbezés, espereshez terjesztendő fel, a választók névjegyzékének két egyező példányával, ki a felebbezések felett végérvényesen határoz, a névjegyzéket szeptembor 30-án hitelesiti, az egyik példányt az egyházközségnek megküldi. E névjegyzék 1908. junius 30-áig lesz érvényes.

A jövő 1908. évben a hivatolt I. t.-cz. 19. §-ának rendelkezése szerint (május 15-ig) készitendő el a választók névjegyzéke.

b) A presbiteriumokat javaslattételre hivja föl, hogy az I. t.-cz. 28-§-a értelmében f. év augusztus 15-ig helyettes espereshez jelentést küldjenek a presbiterek számát illetőleg; s czélszerünek mondja a jelenlegi létszám változatlan fentartását.

c) Az egyetemes adóalapról és az ebből nyerni remélt segélyről szóló III. t.-cz. 12—15 §§ai értelmében a nagy egyházi és iskolai adóterhek megkönnyitését és igazságos, méltányos alapon megosztását, valamint az állami hozzájárulás segélyével a segély igénybevételére vonatkozó feltételek megtartását, a szükséges előmunkálatok pontos elkészitését a presbiteriumok s mindenekelőtt a lelkészi kar kötelességérzete elébe állitja.

A segélyt igénybevenni óhajtók a III. t.-cz 13. §-ában megállapitott adókulcsot tartoznak életbeléptetni; és ennek életbeléptetésével meg fog szünni a természetbeli szolgáltatás, a közalapi járulék, a tandij terhe, s csak az emlitett §-ban megállapitott személyi és vagyoni

adó fogja képezni az egyháztagok egyedüli terhét. Ez okból az uj adókulcs alapján próba kivetés eszközlendő, s az egyháztagok régi egyházi adóterhével az uj e. adóteher összehasonlitandó E munkálat alapján az egyházközségi közgyülésben határozatba hozandó, hogy:

1. Az gyházi egyetemes adóalap segélyét igénybe kivánja venni.

2. Azon esetben ha megfelelő segélyt kap, e segély folyóvátételétől kezdődő hatálylyal a III. t.-cz. 13. §-ában megállapitott adókulcsot elfogadja.

3. Mindaddig, mig a mutatkozó hiány fedezetét biztositó segély nem folyósittatott, a jelenben kötelező adókulcs marad érvényben. Ez egyházközségi határozat alapján eszközölje a presbiterium a segélykérvény felszerelését a III. t.-cz. 14. §-ában — s ennek végrehajtására vonatkozó konventi és egyházkerületi utasitásokban előirt kimutatásokkal, számitásokkal. Ez utasitások az illető egyházaknak haladéktalanul rendelkezésére fognak bocsáttatni. A kellően fölszerelt kérvények esperes által az egyetemes adóalap végrehajtó-bizottságához terjesztetnek föl, mely az anyag feldolgozása után a kérvények előzetes tárgyalását egy küldöttség által eszközli. Ez a küldöttség, — mely a konvent, az egyházkerület az érdekelt egyházmegye 1—1 megbizottjából áll — egyházmegyékként alakul meg s az egyházmegyék területén egy vagy több alkalmas helyen tartja üléseit, melyeken a kérvények az egyházak megbizottainak jelenlétében s meghallgatásával tárgyaltatnak. E küldöttségnek javaslatát a végrehajtó bizottság s ez alapon a konvent a segély összegét megállapitja. A gondosságot, ügyszeretetet kivánó egész eljárásban egyházmegyénk vezetősége szives készséggel rendelkezésére áll az egyházaknak és a lelkészi karnak, s ha irányitás, felvilágositás, tanács, segitség szükségét érzik, bizalommal keressék meg e tárgyban az elnökséget vagy a tanácsbirák bármelyikét s különösen az egyházmegyei gondnokot.

II, Az országos református lelkészi nyugdj- és özvegy- árvagyámintézetről szóló VII. t.-cz végrehajtására s az egyházmegyei lelkészi gyámintézet alapszabályainak módositására vonatkozó javaslat elkészitésével s az egyházmegyei közgyülés elébe terjesztésével, értekezlet, a lelkészi gyámintézeti választmányt s 12—1907. sz. egyházmegyei határozattal megválasztott egyházmegyei nyugdij-bizottságot bizta meg.

III. Az I—IV. és VI. t.-cz. végrehajtása tárgyában megállapitott javaslatoknak előterjesztésével e. m. lelkészi főjegyző bizatott meg.

Ehez képest egyházmegyei közgyülésünk mindenekelőtt kedves kötelességét teljesiti, midőn első sorban az egyházmegye elnöksége s azután tanácsbirói kara iránt hálás köszönetét fejezi ki az egyházi törvények végrehajtása tárgyában végzett komoly és lelkiismeretes munkájáért. A tanácsbirói értekezlet javaslatait magáévá teszi s határozati erőre emeli. Ezek szerint:

a) A választók névjegyzéke a presbiterek száma s az egyházi adókivetés tárgyában minden egyházba megküldött s fent ismertetett elnöki felhivás pontos foganatositására a presbiteriumokat utasitja.

á) Az egyetemes adóalapi segély előzetes tárgyalását eszközlő küldöttségbe a konvent az egyházkerület 1—1 kiküldötte mellé egyházmegyénk részéről B a g d i J á n o s egyházmegyei lelkészi tanácsbirót küldi ki s választja be.

b) Az I. t.-cz. 22—23. §§-ai értelmében kimondja, hogy az egyházközségi közgyülések képviseleti alapon csak azon egyházakban szervezendők, a melyekben eddig is szerveztettek. (Arad, Berekböszörmény, Erdőhegy, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta, Nagyzerind, Okány, Sarkad, Tenke . . . .)

Egyházmegyénk többi egyházaiban az egyházközségi közgyülést továbbra is a választó egyháztagok alkossák. E határozati javaslat a törvény értelmében a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre terjesztendő helybenhagyás végett.

c) Az I. t.-cz. 51. § b) pontja értelmében egyházmegyénk közgyülése az egyházmegyei lelkészi és világi tanácsbirák létszámát 6—6-ban (mint ahogy eddig volt) állapitja meg, a vonatkozó határozati jóváhagyás végett az egyházkerületre terjeszti föl.

d) A II. t.-cz. 48. §-a értelmében elrendeli egyházmegyénk közgyülése, hogy a kebelbeli missiói egyházak (Borossebes, Radnalippa, Erdőhegy) lelkészei a 1907. évi május 28-án tartott egyházkerületi közgyülés e tárgyu határozatában foglalt utasitás szerint, részletes jelentést terjesszenek be az 1908. év tavaszán tartandó egyházmegyei közgyülésünkhöz, hogy e közgyülésünk által hitelesitendő jelentés a főtiszteletü püspöki hivatalhoz 1908. junius végeig fölterjeszthető legyen.

e) A II. t.-cz. 49.§-a értelmében kijelenti egyházmegyénk közgyülése, hogy ugy Erdőhegyen, Borossebesen mint Radnalippán a lelkészválasztás joga a nevezett gyülekezeteket illeti, mint a melyeknek tagjai a lelkészi állomások fentartásához rendszeres egyházi adóval járulnak és igy lelkészválasztási joggal birnak. Miről a főtiszteletü egyházkerületi közgyülés jelen végzésben felterjesztés utján értesittetik.

f) Az I. t.-cz. 14. § i) pontjára, az 55. §-ra vala-

mint a 110 és 120. §§-okra hivatkozással, egyházmegyénk közgyülése:

a szavazati joguk gyakorlását indokolatlanul elmulasztó egyházak birságdijját 4 koronában,

az egyházmegyei gyülésekről indokolatlanul elmaradtak birságdijját 2 koronában,

a hivatal viselése alól föl nem mentett egyházgondnokok birságdijját 40 koronában, az egyházfiakét 20 koronában jelen szabályrendelettel megállapitja.

g) Az I. t.-cz. 57. §-a értelmében az egyházmegyei közgyülés tanácskozási szabályzatát és ügyrendjét illetőleg továbbra is fentartja 3—1883. sz. a. hozott e tárgyu végzését, s azt külön kinyomatva minden egyháznak birtokába juttatja.

h) Az I. t.-cz. 151. §-a értelmében az egyházmegyei ügyész hivataloskodása élethosszig tart.

i) A III. t.-cz. 1. §-a értelmében az egyházaknak a következő év költségvetésébe fölveendő s rendes évi adószükségletet képező a megyei és egyházkerületi tartozásait — az egyházmegye közigazgatási pénztárnoka,

s a VII. t.-cz. 26. §-ának 3. pontja értelmében az országos lelkészi nyugdij és gyámintézet pénztárába az egyházak által a lelkészi törzsfizetések 2%-a czimén fizetendő évi járulék s igy az egyházak által a rendes évi költségvetésbe fölveendő tartozás összegét, az egyházmegye lelkészi gyámintézet pénztárnoka — mint az országos lelkészi nyugdij gyámintézet e. m. pénzkezelője:

minden év szeptember 30-ig kimutatásban közöljék az egyházakkal.

k) A VI. t.-cz. 14. §-a értelmében népiskolai ifjusági könyvtárak felállitása tárgyában javaslat készitésére hivja föl az egyházmegyei tanügyi bizottságot, — mely javaslat az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottsághoz lesz fölterjesztendő 1908. május 1-ig.

l) Ugyanezen törvény 30—31. §§-ai értelmében a tanitó választásokat, helyettesitéseket illető javaslat készitésével a javaslatnak az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottsághoz 1908. május 1-ig fölterjesztésével szintén az egyházmegyei tanügyi bizottságot bizza meg egyházmegyénk közgyülése.

m) A VI. t.-cz. 54. §-a értelmében egyházmegyénk tanügyi bizottságában az alkotó tagoknak több

mint $^1/_3$-ad része tanitókból àllván külön intézkedés szüksége e tárgyban fenn nem forog.

n) A VII. t.-cz-ben megalkotott lelkészi nyugdij- és gyámintézet pénzkezelője egyházmegyénkben az egyházmegyei lelkészi gyámintézeti pénztárnok.

o) A virágvasárnapi perselypénz minden évben a lelkészi nyugdij és gyámintézet javára a pénzkezelőhöz küldendő be. Az e. m. tanitòi segélyegyletet jövőre a szept. 1-ső vasárnapi perselypénz illeti.

p) A nyugdijazott lelkészek, a gyámdijas özvegyek és árvák nyugtái, igazolványai, az illetékes lelkészek által dijmentesen állitandók ki s küldendők be az egyházmegy espereséhez.

r) Az I. t.-cz. 51. § e) pontja alapján egyházmegyénk közgyülése az e. m, tanitóképviselők számát 4-ben állapitja meg az eddigi 2 képviselő helyett; s miután a tanitóképviselőket jövőre nem a tanitó-testületek, hanem a törvény értelmében a presbiteriumok választják, fölhivja a presbiteriumokat, hogy a jövő 1908. évben tartandó egyházmegyei közgyülésekre 4 tanitó képviselőt válasszanak és szabályszerüleg kiállitott szavazataikat f. 1907. deczember 1-ig terjesszék be az esperesi hivatalhoz, hogy az igy megválasztott tanitóképviselők már az 1908. év folyamán tartandó egyházmegyei közgyüléseken részt vehessenek.

Az I. t.-çz. 119. §-a èrtelmében az egyházfiak kötelességeinek s hivataloskodásuk idejének megállapitására a presbiteriumok utasittatnak.

s) A II. t.-cz. 77. §- alapján s a vonatkozó egyházkerületi utasitás értelmében elrendeli egyházmegyénk közgyülése, hogy az egyházfentartàsi alapokat 1908 január elsei állapottal minden egyház vegye számba, mutassa ki, s a hiteles kimutatást a jövő 1908. évi tavaszi egyházmegyei közgyülésünkre terjessze be. A részletes kimutatást, egyházmegyénk közgyülése nyilvántartás véa főtiszteletü egyházkerület 1908. évi tavaszi közgyülésére terjeszti föl.

t) A III. t.cz. 4. és 5. §-a értelmében, egyházmegyénk közgyülése utasitja a presbiteriumokat a vagyon-leltár és rovatos kimutatás adatainak pontos elkészitésére s ez adatoknak az egyetmes konvent által küldendő minta-ivekbe — a kézbesitéstől számitott 1 hònap alatt leendő bevezetésére s hitelesitès czéljából 2—2 példányban az esperesi hivatalhoz beterjesztésére.

Ugyane ttörvény 6. §-a értelmében utasittatnak a presbiteriumok hogy az egyházi számadásokat a polgári év szerint vezettessék és pedig ugy a főczimletek mint az egyes czimek tekintetében a költségvetés beosztásával egybehangzólag.

A számvevőszék ugy az egyházi számadásokra, mint a költségvetésekre nézve minta-iveket készitsen, s ezeket a jövő tavaszi e. m. közgyülésnek mutassa be.

u) Az e. törvény III. t.-cz. 8., 9., 10. §§-ainak értelmében az egyházi adófizetők hiteles kimutatását, a 11. §. értelmében az egyház szükségleteinek valamint az ezek fedezését biztositó adókulcsnak megállapitását a presbiteriumok egyénenkénti szavazással eszközöljék, hogy a mennyiben e tárgyban egyházmegyei bizottság kiküldésének szüksége állana elő, a küldöttség eljárási költsége a mulasztó vagy ellenszegülő presbitereket terhelhesse.

A III. t.-cz. 13. §-ában megszabott egyházi adókulcs alkalmazásánál, személyi adó czimen az özvegyekre és vegyes házasságban élőkre fele róható ki a reájok e czimen eső összegnek. Személyi adóval csak a családfő róhatò meg; tehát e czimen férj és feleség külön-külön nem adóztatható meg.

Az egyházak vegyék fel már az 1908. évi költségvetésükbe a VII. t.-cz. 26. § 3. pontja értelmében az országos lelkészi nyugdij és gyámintézet pénztárába fizetendő azon összeget. mely a lelkészi törzsfizetések 2%-a czimén még a jövő 1908. évtől fogva az egyházak köteles tartozását fogja képezni évenként.

x) A III. t.-cz. 23. §-a értelmében az egyházgondnokoknak a presbiterium által megvizsgált számadásai ezután is az egyházmegyei számvevőszékhez terjesztendők felülvizsgálás végett.

y) Az országos református egyházi közalapról szóló IV. t-czikket illetőleg, utasittatnak az egyházak, hogy közalapi járulék czimen fennálló összes tartozásaikat a jelen év folyamán hajtsák és szolgáltassák be, a jövő 1908. évtől kezdve pedig a közalapot illető évi járulékot az egyház költségvetésébe vegyék fel s olvasszák be és pedig az utolsó népszámlálás (névtárilag is feltüntetett) alapján a lélekszám után 8 fillérjével számitott esedékes összeg erejéig.

A szórványok lakói nem számittatnak be fizetési alapul.

z) A VI. t.-cz. 6. §-a értelmében iskolai alap

gyüjtésére hivja föl az egyházakat egyházmegyénk közgyülése.

j) A VI. t.-cz. 34—35. §§-ai alapján a tanitòi fizetéseknek akár saját erejükből, akár az állami segély igénybevételével a törvényes szinvonalra emelésére hivja föl egyházmegyénk közgyülése az egyházakat.

v) A VI. t.-cz. 47. §-a értelmében az iskolaszékek tanitóképviselőkkel kiegészitendők és szervezendők.

50. szám Magyarhomorogi lelkész panaszos levélben jelenti az esperesi hivatalnak, hogy párbérváltság czimen épen a f. évi tavaszi közgyülés által jóváhagyott dijjlevelekben biztositott fizetésüket sem ő, sem a tanitó nem kapták meg a harmadik negyedév elején többszöri sürgetés után sem. Esperesi hivatal az E. T. idevágó szakaszaira való hivatkozással utasitotta a presbiteriumot és első sorban a gondnokot, hogy vagy rövidlejáratu kölcsön felvételével, vagy takarékpénztári betétük ideiglenes felhasználásával segitvén a pénzhiányon: teljesitsék a belhivatalnokok jogos kérését. A presbiterium e tárgyban tartott gyülésében kimondja, hogy az esperesi utasitásnak nem tehet eleget; a gondnok kölcsönt nem vehet fel, mert az ehhez szükséges váltót vagy kötvényt egy presbiter sem irja alá; az egyház betétjéből sem vehet ki, mert az a templom-költség törlesztésére és az állami adó fizetésére lesz forditandó; hanem felhivja lelkészt ès tanitót, hogy mivel az ő fizetésüket az egyes tagok tartoznak teljesiteni és nem az egyház: a hátralékban levő egyháztagokon a már esedékessé vált összegeket törvényes uton ők maguk hajtassák be.

Egyházmegyénk közgyülése sajnálattal értesül a magyarhomorogi presbiterium eljárásáról; tiltakozik az ilyen törvénybe ütköző ajánlat ellen, hogy a belhivatalnokok hajtassák be követeléseiket az egyhaztagokon; hiszen az E. T. III. t.-cz. 22. §-a szerint „lelkész és tanitó az őt illető fizetést egyházközsége tagjaitól közvetlenül nem szedheti", annál kevésbé hajtathatja be. Ugyanazért közgyülésünk felkéri esperes urat, hogy mivel a presbiterium felelős a dijlevélben foglalt határidő pontos megtartásáról, utasitsa magyarhomorogi gondnokot az egyházi adóknak oly időben való behajtására, hogy a belhivatalnokoknak minden negyedév elején esedékessé váló fizetése halasztást ne szenvedjen; amennyiben pedig a magyarhomorogi presbiteriumnak a jelen esetben módjában áll a pénzhiányon segiteni akár kölcsönvétel, akár betétjének ideiglenes felhasználása által: tartsa elengedhetetlen kötelességének a belhivatalnokok immár esedékessé lett járandóságainak kifizetéséről való gondoskodást.

51. szám. Előterjesztetett a nagyszalontai ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet 1907. évi szeptember hó 11-én tartott közgyülése II. számu határozata jegyzőkönyvi kivonat alakjában a módositott s a közgyülés àltal egész terjedelmében elfogadott alapszabályokkal.

KIVONAT

a nagyszalontai reform. egyházmegyei lelkészi gyámintézet Nagyszalontán, 1907. év szept. 11-én tartott közgyülése jegyzőkönvvéből

II. szám.

A lelkész gyámintézeti választmány a közgyülés elé terjeszti az általa nagy körültekintéssel átdolgozott egyházmegyei lelkész-özvegy és árva gyámintézet alapszabály tervezetet, mely is teljes egészében felolvastatván:

az e. m. lelk. gyámint. közgyülés által teljes egészében elfogadtatott, s azon kérelemmel terjesztetik fel a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésre, hogy azt felolvasottnak tekinteni s a módositott alapszabályt határozati erőre emelni, illetve azt megerősiteni s egész terjedelmében a gyülés jegyzőkönyvébe igtatni, s külön lenyomatban is kellő számu példányban kiadni méltóztassék.

Ónodi Sándor,
jegyzőkönyv vezetésére felkért.

Széll Kálmán,
esperes.

A nagyszalontai református egyházmegye lelkész-gyámintézetének alapszabályai.

Általános határozatok.

Az országos református lelkészi nyugdijintézet szervezése alkalmából szükségessé vállván egyházmegyei lelkészi gyámintézetütünk alapszabályainak módositása, a netalán felmerülhető aggályok eloszlatása és a kedélyek teljes megnyugtatása czéljából kimondja egyházmegyénk közgyülése, hogy:

I., az egyházmegyei lelkészi gyámintézet kötelékéhez tartozó gyámdijra jogosult özvegyek és árvák évi segélye, mely most egynegyed osztalékképpen 120 koronában van megállapitva, — a jövő 1908. évtől kezdve, — 125 korona évi egynegyed osztalékra emeltetik és biztositja, hogy ezen négynegyed osztalékban 500 koronát tevő évi segély jövőben semmi körülmények közt kevesebb nem lehet;

II., egyházmegyénk lelkészi gyámintézete minden jelenlegi s ma is a nagyszalontai református egyházmegye területén szolgáló tagjának segitségére jön az országos református lelkészi nyugdij-intézet pénztárába, az 1904. évi VII. t.-cz. értelmében kötelezett tartozások befizetésében, —

és pedig ugy, hogy a multra vonatkozólag

minden tagja helyett befizeti a reá kirótt 23%-nak az ezen egyházmegye területén eltöltött azon szolgálati idő után, mióta fizető tagja egyházmegyei gyámintézetünknek — esedékes 4%-os egyszerü kamatát teljes egészében az országos nyugdij-intézet pénztárába,

továbbá azon tagjai helyett, kik husz évnél tovább voltak az egyházmegyei gyámintézet fizető tagjai, a 23% pótló belépési járulékot teljes összegében befizeti az országos lelkészi nyudij-intézet pénztárába;

azon tagjai helyett, kik 12—20 évig, tehát 1896. szeptember 1. előtt voltak az egyházmegyei gyámintézet fizető tagjai: a rájuk kirótt 23% pótló belépési járulékokból a lelkészi törzsfizetés 15%-át;

azon tagjai helyett. kik 12 évnél kevesebb ideig, tehát 1895. szeptember 1. óta voltak az egyházmegyei gyámintézet fizető tagjai: a reájuk kirótt 23% pótló belépési járulékból a lelkészi törzsfizetés 10%-át,

befizeti az országos lelkészi nyugdijj-intézet pénztárába.

Végül azon tagjainak, kik 65 éven felül vannak, mint ilyenek nem akarnak az országos református lelkészi nyugdijj-intézetbe belépni: a

fentebbi számitás alapján esedékes összeget elhalálozásuk alkalmával gyámdijra jogosult családtagjainak adja ki öt éven át egyenlő részletekben segélyül a rendes gyámintézeti osztalékon felül.

A jövendőt illetőleg pedig egyházmegyénk gyámintézete minden jelenlegi tagja helyett fizeti a $3^1/_2\%$ évi tagsági dijat az országos református nyugdijj-intézet pénztárába, amivel szemben

a) azon gyámintézeti tagok, a kik 1896. szept. 1 előtt lettek tagjai gyámintézetünknek, az eddig megállapitott 42, illetőleg 28 kor. évi dijat és az országos református lelkészi nyugdij-intézet végrehajtó bizottsága által megállapitott törzsfizetésök 1%-át, 4000 koronáig.

b) azon gyámintézeti tagok ellenben, akik 1896. szept. 1 óta lettek tagjai gyámintézetünknek, ugyanazon törzsfizetések 4%-át tartoznak évenkint az egyházmegyei gyámintézet pénztárába befizetni.

A fentebb részletezett befizetéseket egyházmegyénk lelkészi gyámintézeti pénztára csakis azon tagok helyett lesz köteles az országos ref. lelkészi nyugdijj-intézet pénztárába teljesiteni, a kik minden kamat és és tagdij-tartozásaikat évenként augusztus 15 napjáig gyámintézetünk pénztárába pontosan befizették.

Az ujonnan választandó lelkészek, ha erre önként ajánlkoznak, egyházmegyénk lelkészi gyámintézetébe jövőben is beléphetnek azon kötelezettség mellett, hogy lelkészi törzsfizetésük 4 és $^1/_2\%$-át fizetik évenként gyámintézetünk pénztárába, — melyért ez viszonzásul helyettük az országos református lelkészi nyugdij- és özvegy-árva gyámintézetnél az évi 3 és $^1/_2\%$-os tagsági dijat befizeti és őket egyházmegyei gyámintézetünk jótékonyságában részesiti. Kulcs gyanánt az országos református lelkészi nyugdij-intézet végrehajtó-bizottsága által megállapitott lelkészi törzsfizetés szolgál, melyben ugy a dijlevél szerinti javadalom, mint a netaláni állami fizetéskiegészités (kongrua) is benfoglaltatik

Önként értetik, hogy az egyházmegyei gyámintézetbe belépő ezen uj tagok sajátjukból kötelesek fizetni évi törzsfizetésük 33%-át, mint törvényszerü belépési járulékot az országos református lelkészi nyugdij, özvegy-árva gyámintézet pénztárába.

A mennyiben az országos református lelkészinyugdij-intézet tagjai 40 évi szolgálat eltöltése után az évi tagsági dij további fizetése alól felmentetnének, egyházmegyénk gyámintézete sem kötelezi tagjait a 40 éven tul terjedő tagsági dij fizetésére.

Végül kijelenti egyházmegyénk közgyülése hogy azon tagoknak, kik 1896. szept. 1-től 1907. augusztus 1-ig léptek be egyházmegyénk gyàmintézetébe, minden vitás ügyeiben az 53—1896. sz. egyházmegyei végzés érfelmében kell eljárni, mivel ezen ügyek elintézésében egyházmegyénk fentebb hivatolt végzése kötelező erejü.

II. Czél.

1. §. Czélja az intézetnek a lelkészeket özvegyeik és árváik el-

hagyatott sorsa felett való aggodalomtól részben megszabaditani; továbbá a szolgálatra képtelen lelkészeket gyámolitani, majd anyagi helyzete gyarapodtával az elaggott lelkészek nyugdijazásáról is gondoskodni.

III. Tagok és jövedelem.

2. §. A gyámintézet tagjai:

a) mindazon lelkészek, akik egyházmegyénk valamelyik egyházában rendes lelkészi állomáson 1896. szept. 1. előtt törvényesen megválasztva és egyházhatóságilag megerősitve lettek;

b) az 1896. szept. 1. után egyházmegyénk valamelyik egyházában rendes lelkészi állomásra törvényesen megválasztott és egyházhatóságilag megerősitett azon lelkészek, akik gyámintézetünkbe 1907. aug. 1-et megelőzőleg önkéntesen beléptek;

c) egyházmegyénk már megválasztott és megerősitett, valamint a jövőben megválasztandó és megerősitendő azon rendes lelkészei, a kik 1907. augusztus 1. után lépnek be önkéntesen az egyházmegyei lelkészi gyámintézetbe; ezek azonban egyházhatósági megerősitésöktől számitott 4 hónap alatt tartoznak belépésre jelentkezni.

Az a) alattiak az egyházmegyei lelkészi gyámintézet régi, a b) alattiak az uj, a c) alattiak az ujabb tagjai.

3. §. A régi tagok évi tagsági dijul fizetnek:

42, illetőleg 28 koronát a szerint, amint a törzsfizetésük az országos református lelkészi nyugdijintézetbe való hozzájárulás tekintetéből 1800 koronán felül vagy alul lett megállapitva, —

és ugyanezen törzsfizetés 1%-át.

Az uj tagok évi tagsági dijja ugyanigy megállapitott törzsfizetésüknek az első öt évben 6, azontul 3%-ában van megállapitva.

Végül az ujabb tagok ugyanigy megállapitott törzsfizetésüknek 4½%-át fizetik tagdij gyanánt.

4. §. Egyházmegyénk gyámintézete, ugy a 2., mint a 3. §-ban emlitett tagjai helyett a multra vonatkozólag befizeti az országos református lelkészi nyugdij és özvegy-árva gyámintézet pénztárába a reájuk kirótt 23%-nak az ezen egyházmegye területén eltöltött azon szolgálati idő után, mióta fizető tagjai egyházmegyei gyámintézetünknek, esedékes 4%-os egyszerü kamatát teljes egészében,

továbbá azon tagjai helyett, kik husz (20) évnél tovább voltak az egyházmegyei gyámintézet fizető tagjai, a 23% pótló belépési járulékot teljes összegben befizeti az országos lelkészi nyugdij és özvegy-árva gyámintézet pénztárába;

azon tagjai helyett, kik 12 évtől 20 évig (tehát 1896. szept. 1. előtt) voltak az egyházmegyei gyámintézet fizető tagjai, a reájuk kirótt 23% pótló belépési járulékból a lelkészi törzsfizetés 15 (tizenöt) %-át;

azon tagjai helyett, kik 12 (tizenkettő) évnél kevesebb időig, (tehát 1896. szeptember 1 napja óta) voltak az egyházmegyei gyámintézet

fizető tagjai: a reájuk kirótt 23% pótló belépési járulékból a lelkészi törzsfizetés 10%-át

befizeti az országos lelkészi nyugdij és özvegy-árva gyámintézet pénztárába.

Végül azon tagjainak, kik 65 éven felül vannak s mint ilyenek nem akarnak az országos református lelkészi nyugdij-intézetbe belépni: a fentebbi számitás alapján esedékes összeget elhalálozásuk alkalmával adja ki gyámdijra jogosult családtagjainak öt éven át egyenlő részletekben segélyül a rendes gyámintézeti osztalékon felül.

5. §. A jövendőt illetőleg pedig egyházmegyénk lelkészi gyámintézete összes tagjai helyett befizeti a 3½% országos református lelkészi nyugdijintézeti évi tagsági dijjat, ugy hogy az ujabb tagok is csak 33% belépési járulékot tartoznak az országos református lelkészi nyugdij-intézet pénztárába sajátjukból befizetni.

6. §. Amennyiben az országos református lelkészi nyugdijj-intézet tagjai 40 évi szolgálat eltöltése után az évi tagsági dij további fizetése alól felmentetnének, egyházmegyénk lelkészi gyámintézete sem kötelezi tagjait a 40 éven tul terjedő tagsági dij fizetésére.

7. §. Ha egyházmegyei gyámintézetünk valamelyik régi tagja, azaz, aki 1896 szeptember 1 napja előtt választatott meg egyházmegyénk valamelyik egyházába rendes lelkészül, akár más egyházmegyébe távozik, mint lelkész, akár más életpályára lép át: mint önkéntes tag a gyámintézethez való jogosultságát fentarthatja azon határozott kikötés mellett, hogy ezen szándékát viselt hivatala elhagyása alkalmával bejelenti a gyámintézeti választmánynak és az ezáltal az alapszabály értelmében meghatározott tagsági dijat minden év aug. 15-ig befizetni köteles, mit is ha bármi okból elmulasztana és ezen mulasztást egyszeri hivatalos figyelmeztetés után 15 nap alatt helyre nem hozná ezen mulasztása által magát és örököseit a gyámintézeti jogosultságból kizárja.

Az uj és ujabb tagok pedig, vagyis akik 1896. szeptember 1. napja után választattak vagy fognak megválasztatni egyházmegyénk valamelyik egyházába rendes lelkészül, — ha más egyházmegyébe, vagy más életpályára lépnek: egyházmegyénk gyámintézetének tagjai tovább nem lehetnek és semmiféle vissza fizetést vagy kárpótlást nem követelhetnek.

8 §. A gyámintézet jövedelmi forrását képezik a tagsági dijakon és az intézeti tőke kamatjain kivül az egyházak s más jótevők alapitványai, évi járulékai, adományai, valamint az egyházmegyei közgyülés által e czélra engedélyezett perselypénz.

IV. Gyámdij-osztalék.

9 §. Tekintet nélkül arra, hogy a gyámintézet tagjai minő osztályzat szerint fizették részvény dijaikat: családjuk egyenlő gyámdij osztalékban

részesül. 10. §. A gyámintézeti választmány gondoskodik arról, hogy a dijra jogosult özvegyek és árvák osztaléka, továbbá az alapszabály 4. §-a értelmében az országos református lelkészi nyugdij özvegy-árva gyámintézetnél a tagok után fizetendők, a meghatározott időben kifizettessenek.

Ha az első öt esztendőben (1908., 1909., 1910., 1911., 1912.) az özvegyek és árvák évenként 125 koronában megállapitott egy-egy negyed osztaléka és a tagok után az alapszabály 4. §-a értelmében az országos református lelkészi nyugdij-özvegyárva gyámintézetnél fizetendők, a tiszta jövedelemből ki nem telnének: feljogosittatik a választmány, hogy a hiányzó összeget a tőkéből fedezze.

Ha pedig ezen öt esztendő után akár a kamatláb leszállása, akár bármely más körülmény miatt, a gyámintézet kötelezett terhei a tiszta jövedelemből fedezhetők nem lennének: a hiányzó összeget az egyházmegyei lelkészi gyámintézet azon tagjai, kik 1907. aug. 1 előtt lettek egyházmegyénk gyámintézetének fizető tagjai, — fizetik az országos ref. lelkészi nyugdij-intézeti végrehajtó bizottság által megállapitott lelkészi törzsfizetésük arányában ugy, a mint azt az egyházmegyei gyámintézeti választmányunk évenként kivánja. De ezen pótkivetés az eddig fizetett 28, illetőleg 42 koronával együtt a lelkészi törzsfizetés 4 és $^1/_2\%$-ánál magasabb nem lehet.

A kötelezett terhek kifizetése után a tiszta jövedelemből fenmaradó összeg mindenkor a tőkéhez csatolandó.

A gyámdij kiosztásánál:

a) oly tag özvegyét, ki 15 vagy több éven át fizetett részvénydijat, $^4/_4$ (négynegyedrész)

b) oly tag özvegyét, ki 10—15 évig fizetett részvénydijat, $^3/_4$ (háromnegyedrész)

c) oly tag özvegyét, ki 10 éven alul fizetett részvénydijat, $^2_4$ (kétnegyedrész) illeti.

11. §. A nyomor, vagy más szerencsétlenség által hivatalképtelenné vált lelkész, családjával együtt az esedékes gyámdijosztalékot huzza, ha azonban később oly hivatalba lép, melynek jövedelme egy harmadik osztályu lelkészség középértékére, 1000 koronára tehető, gyámdij-osztalékban többé nem részesülhet, de családja részére a részvénydij pontos fizetése által a gyámdij-osztalékot biztosithatja.

12. §. Ha valamelyik lelkész az egyházi biróság jogerőre emelkedett itélete által mozdittatik el hivatalától, vagy önként mondott le arról, vagy nyugdijba lépett, — e. megyei gyámintézetünket illető tagsági dijának pontos fizetése által családját a gyámintézet jótéteményében részesitheti.

13. §. Hogy mily arányban osztassék ki férj, nő s gyermekek közt a netaláni osztalék, azon esetben, ha férj és nő együtt nem élnek, erről az egyházmegyei gyülés — a gyámintézeti választmány meghallgatásával — esetről-esetre intézkedik.

14. §. Minden árva az anyát illető gyámdij-osztalék $^1/_4$-ét kapja, ugy azonban, hogy az árvákat illető összes gyámdij-osztalék egy egész részletnél több nem lehet. Azon esetben, ha az anya férjhez megy, az árvák az esedékes gyámdij-osztalékban tovább is részesülnek.

15. §. Ha egyedül çsak árvák maradnak:

a) egy árva fél,

b) két árva egy egész részletet,

c) két árván felül mindenik árva egynegyed gyámdij-osztalékban részesül.

16. §. A gyámdij-osztalék folyóvá tétetik a csonka év elteltével; megszünik pedig:

1., az özvegyre nézve

a) ha férjhez megy;

b) ha meghal;

2., az árvákra nézve:

a) Ha a segélyezésre kitüzött határidő letelik, mely is a fiárvák közül, a tanulókra a 20, a többiekre nézve nemi különbség nélkül a 18. év eltelte; kivételt tesz a nőknél a férjhezmenetel, mi a segélyezést előbb is azonnal megszünteti, —

b) ha meghalnak.

17 §. A nyomorult árváknak vagy elmebetegeknek rendes időn tul s minő arányban való segélyezése felett, a lelkész-gyámintézeti választmány meghallgatásával — az egyházmegyei közgyülés intézkedik.

V. Kezelés.

18. §. A gyámintézet ügyeit egy 7 tagu választmány, melynek az esperes hivatalból tagja és egy pénztárnok vezeti, ki is évi tiszteletdijul 1200 koronát, irodai átalányul és postai költségül 100 koronát nyer.

19. §. Mind a választmányt, mind a pénztárnokot a gyámintézeti tagok az esperesi hivatalhoz beküldött szavazatok általános többségével 10 évi időközre választják meg. A választandók — a pénztárnokot kivéve, ki mindig csakis tényleges szolgálatban müködő lelkész lehet — egyházi vagy polgári állásukra való tekintet nélkül választatnak. A választmány elnököt, számvevőt s jegyzőt saját kebeléből maga választ.

20. §. Mind a választmány, mind a pénztárnok intézkedéseiért köztörvényileg felelős.

21. §. A választmányi elnök, vagy akadályoztatása esetén a legidősebb választmányi tag képviseli a gyámintézetet általában. igy a hatóságok és biróságok előtt is s hivja össze annak gyüléseit és pedig deczember hónapban a pénztári számadást megvizsgálni, annak alapjan az osztalékot meghatározni; továbbá az évenkint tartatni szokott tavaszi egyházmegyei gyülést megelőzőleg az évi bevételek és kiadások egybevetése, a szükségelt utalványozások megtétele czéljából; — az elnök köteles a pénztár állásáról minden tavaszi egyházmegyei közgyülés alkal-

mával jelentést tenni, a választmány végzésének érvényt szerezni s általában arra ügyelni, hogy a gyámintézet érdekei mindenütt védve s előmozdítva legyenek.

22. §. A választmány kötelessége az elnök felhivására összejönni, a bevételi és kiadási utalványozásokat megtenni, a pénztári számadást felülvizsgálni, különösen a kölcsönök elhelyezésére felelősség mellett ügyelni, a gyámintézet alapszabályainak megtartása feleit őrködni s általában a gyàmintézet jólétét munkálni.

23. §. A pénztárnok kötelessége nyugták és ellennyngták mellett rendszeres számadást vezetni, azt évnegyedenként a számvevő elé, félévenként a választmány felülvizsgálása alá beterjeszteni, a hozzá beküldött kötvényeket őrizni, a hátralékokat kimutatni, a hátralékosokat fizetésre felszólitani s nem fizetés esetén a választmány elé terjeszteni, a gyámdij-osztalékot a választmány utalványára pontosan kifizetni, mit azonban a segélyezés végett nála jelentkező özvegyeknél csakis életbenlételt s özvegységet, az árváknál pedig életbenlételt igazoló bizonyitvány — a keresztlevél egyszer s mindenkorra megszereztetvén — előmutatása mellett tehet.

A kötvényeket a gyámintézeti választmány utalványára a gyàmintézeti ügyész állitja ki, betábláztatja és a pénztárnokhoz megőrzés végett eljuttatja.

Tartozik a pénztárnok rendes pénztári naplót vezetni a bevétel s kiadás pontos kimutatására; továbbà egy követelési könyvet, melyben az adósok részére külön lap nyitandó a tartozás, kamat, ezek törlesztése bejegyzésére.

24. §. A számvevő tartozik a pénztár kezelését őrködő figyelemmel kisérni, annak állásáról legalább évnegyedenként tudomást szerezni, a számadást a választmányi ülések előtt megvizsgálni s arra vonatkozó jelentését a számadással, hátralékok kimutatásával együtt a választmány elé terjeszteni.

25. §. A választmányi jegyző kötelessége ugy az ülésekről, mint a pénztárra vonatkozó beadványokról rendszeres jegyzőkönyvet vezetni.

26. §. Az évi tagsági dijak minden év augusztus 15. (tizenötödik) napjáig a gyámintézeti pénztárnoknál lefizetendők, igazolásul vagy a péntárnok nyugtája vagy a postai vevények szolgálván. A ki tagsági diját a jelzett napig le nem fizeti: annak tartozása után 8% késedelmi kamat számittatik fel. Ha pedig valamely tag részvénydiját és annak kamatját egyszeri felszólitás után 6 (hat) hónap alatt sem fizetné be; egy házmegyénk gyámintézetéhez való jogosultságát elveszíti minden viszontkövetelés nélkül.

VI. Kölcsönzés.

27. §. A gyámintézeti tőkének gyümölcsözés végett való elhelye-

zése csakis a választmány utalványozása mellett történhetik, a választmányt illetvén ugy a kamatlábnak, mint a szerződés szövegének megállapitása.

A kölcsönök megszavazását, az ügyész indokolt előterjesztése alapján az elnökből és két választmányi tagból álló végrehajtó bizottság közli — s arról a választmánynak irásbeli jelentést tesz.

28. §. Kölcsön nyerésre megkivántatik az irásilag folyamodó vagyoni állapotának kimutatása és ha elegendő fekvősége nem volna, két — teljes biztosságot nyujtó — kezes állitása, kiknek birtok bizonylata is melléklendő.

29. §. A hiteltelekkönyvi bizonylattal igazolt ingatlanra is csak elsőségi betáblázás mellett adatik kölcsön az állami egyenes adó ötvenszeres értékéig. Szöllő — mint a melynek értéke ingadozó — biztositékul el nem fogadtatik, épületekre nézve tüzbiztositás mulhatatlanul szükséges.

30. §. Lelkészeknek maguk és nejök aláirása és két a gyámpénztárba nem adós lelkész kezessége mellett adható kölcsön és pedig az első osztályuaknak 600 korona, a második osztályuaknak 400 korona erejéig azon világos kikötéssel, hogy a tőkét évenként $^1/_{10}$ (egytized) részletben törleszteni tartoznak; a törlesztés egyszeri elmulasztása után a tőke azonnal felmondatik és törvényes uton behajtatik.

Tartozó lelkész elhalálozása esetén, a kötvényt aláirt özvegynek, sőt az árváknak évi gyámdij-osztalékából is a törlesztésre szükségelt összeg letartòztatható.

31. §. Egyházaknak, az egyháztanács jegyzőkönyvi határozatának a kérvényhez csatolása mellett adható kölcsön, ugy azonban, hogy a pénzfelvételkor kiállitandó kötvényt a presbiterek, legalább felerészben, egymásért való kölcsönös jótállás mellett aláirják. itt is megtartatván az évenkénti $^1/_{10}$ tőketörlesztés.

32. §. Ha biztosan ki nem kölcsönözhető összeg marad a pénztárban, az 200 koronán felül, takarékpénztárba helyeztetik el.

33. §. A kölcsöntnyerők köteleztetnek a felvett összeg félévi kamatjait előre kifizetni és pedig első izben a pénzfelvételkor, azután mindig a félév első havában, mit is, ha bármi okból elmulasztanának, 8% késedelmi kamatot fizetni kötelesek, ki a kamatfizetést félévig nem teljesiti, annak a tőkéje felmondottnak tekintetik s az rajta kamataival és költségeivel együtt peres uton behajtatik.

34. §. A kölcsönösszegnek évenkénti 10% törlesztése nem gyámintézeti tagtól is elfogadtatik.

35. §. A tőke visszafizetése 6 havi előleges felmondás után történhetik. ha azonban a kölcsönvevő előbb, mint a felmondási határidő eltelnék, akarná a tőkét lefizetni, ezt 3 havi kamat befizetése mellett teheti és olyan időben, a midőn pénzválságra gondolni sem lehet.

36. §. A gyámintézeti alapszabályok 10 évenként, vagy ha a tagok

$^2/_3$ része kivánná, a 10 éven belül is átvizsgálandók s szükség esetén módositandók s a netalán módositott pontok tudomás és megerősités végett az egyházmegyei közgyülésre felterjesztendők.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkész gyámintézeti közgyülés felterjesztéséhez képest a módositott alapszabályokat felolvasottnak tekinti; egész terjedelmében jóváhagyja s ugy jelen jegyzőkönyvébe bevétetni valamint külön lenyomatban a tagokkal közöltetni rendeli.

Továbbá a jelen közgyülés jegyzőkönyvébe felvétetni rendeli a lelkész gyámintézeti választmány 1907. évi augusztus hó 12-én tartott gyülése 1. számu határozatát az ahhoz csatolt gyámintézeti elnöki előterjesztéssel.

1. szám. Elnök ismerteti a jelen választmányi ülés tárgyát, egyik a julius 9-én Geszten tartott tanácsbirói értekezlet megállapodása, melyet irásba foglalva fog előterjeszteni s a másik az ugyanott megbeszéltek alapján a lelkészi gyámintézeti alapszabály módositása, melyet Széll Kállmán esperes vál. tag fog előterjeszteni.

Ehhez képest az általa mint a Geszten egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnoka meghivására és elnöklete alatt tartott tanácsbirói értekezlet megállapodásait, melyeket irásba foglalt, előterjeszti, felolvassa s kifejezést ad azon meggyőződésének, hogy az értekezlet megállapodása, melyet most mint javaslatot terjeszt a gyámintézeti választmány elé, az országos lelkészi nyugdij és országos lelkészi özvegyárva gyámintézet tagjainak megkönnyiteni fogja a magas tagdij s különösen a belépési járulék fizetését.

Az értekezlet megállapodását a következőkben foglalta egybe:

«Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Az 1904. év november havának 10-ik napján megnyilott budapesti orsz. református zsinat által alkotott VII-ik t.-cz. az orsz. református lelkészi nyugdij- és özvegy-árva gyámintézetről szól.

Örömmel üdvözöljük ezen törvény megalkotását, mert habár a kezdet nehézsége sok anyagi áldozatot kiván a ma élő református papságtól, de leteszi az alapot arra nézve, hogy a munkaképtelenné vált, avagy a hosszu szolgálat után pihenésre vágyó lelkésznek megélhetése biztositassék.

Az emlitett. t-czikknek sok szakasza különféle magyarázatokra adott alkalmat, — épen ez okból, — t. i. a helytelen magyarázat miatt sok lelkész elitéli a törvényt, s helyteleniti annak megalkotását, mondván: inkább ne alkotott volna, mint ily anyagi áldozatot követeljen.

Ez pedig nem igy van, mert a bekövetkező évekkel megjön a magvető jutalma, s nyugodtan hajthatja le fejét bármelyik lelkész bármelyik pillanatban, — mert tudja azt, hogy bármikor áll be a vég, — özvegye és árvája nem marad segély nélkül; avagy ha ő évek sora után pihenni kiván, pihenésében is élvezi munkájának gyümölcsét.

Az idézett t.-cz. értelmében minden lelkész, ki még 65-ik évét be nem töltötte, kötelezett tagja a nyugdij-intézetnek, de tagjai lehetnek a 65 éven felüliek is, habár a törvény erre őket nem kötelezi.

Micsoda belépési járulékot kell fizetni a kötelezett tagoknak?

Mit a nem kötelezetteknek?

Hogyan jöhetne tagjainak segitségére egyházmegyénk gyámintézete?

Ezek voltak a cardinális kérdések, melyeknek megoldásában segitségünkre jött, a mi mélyen tisztelt gondnokunk és az egyházmegye lelkészei által már ismert tanácsbirói értekezlet. Ezen értekezlet nyomán miként véli megoldhatónak egyházmegyei gyámintézetünk választmánya a nyugdij-intézetbe való belépés kérdését ugy, hogy az a nagyszalontai egyházmegye lelkészikarának tul megterheltetése ne legyen?

Erre nézve a gyámintézeti választmány határozatát elfogadás végett van szerencsénk beterjeszteni.

A lelkész gyámintézeti pénztárunk ma több mint 180,000 korona tőkével rendelkezik, mely tőke kamatjából teljesiti a 8000 koronára menő kiadásait, s a legutóbbi években a kiadásokon felül 5—600 koronára ment az az összeg, melylyel tőkénk gyarapodott. Ezen ma létező tőke apáink áldozatkész kezdeményezése s filléreikből gyült össze, melyhez a ma élő fiak is szorgalmasan gyüjtöttek és raktak össze nem is fillérereket, de forintokat, méltó tehát, hogy a mai nemzedék is élvezze a nagy szorgalom és nélkülözések árán összerakott gyümölcsöket a nélkül, hogy a segélyzett, vagy segélyzendő özvegyek és árvák érdekei legkisebb csorbát szenvednének.

Gyámintézetünk választmánya tehát azon javaslatot terjeszti a Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés elé, hogy a mostani 35 lelkésznek, kik tagjai gyámintézetünknek, — jöjjön segitségére gyámintézet, hogy az egyházi törvény VII. t.-cz. 26. §-ában meghatározott belépési járulékok befizetését tegye ezeknek könnyebbé az által, hogy ez n befizetések egy részét vállalja magára a gyámintézet.

Ezen inditvány megtételére a gyámintézet választmányát vezette mindenek felett a gyámintézeti alapszabály II-ik része, hol a gyámintézet czélja van meghatározva s világosan kimondva, hogy a gyámintézet czélja az elaggott lelkészek nugdijazásáról is gondoskodni. Ezen kitüzött czélt gyámintézetünk még igen soká érhette volna el; de meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy az országos nyugdij-intézetbe immár beléphessünk, mert gyámintézetünk minden anagi megrázkódtatás nélkül segitségünkre jöhet.

De segitségül hivhatjuk gyámintézetünket a nagy hordereju nyugdij-intézet belépési járulékának kifizetése pótlására még azért is, mert a gyámdijra jogosultak mostani segélyösszegükben rövidséget egyáltalán nem szenvednek.

Mindezek előrebocsátása mellett az első kérdésre — t. i. hogy micsoda belépési járulékokat tartoznak fizetni a kötelezett tagok az or-

szágos nyugdij-intézetbe, gyámintézetünk választmánya a törvény alapján feleli: hogy semmit egyebet, mint a lelkészi javadalom 23%-át és ennek a szolgálati időkre visszamenő egyszerü 4%-os kamatait.

Mit tartoznak fizetni a nem kötelezettek?! felelet: ugyanazt a mit a kötelezettek és ezen kivül még pótlólag fizetésük után járó 1%-ot és ezen 1% után járó 4%-os kamatokat. A szolgálati időre történendő kiszámitás 40 évnél magasabb nem lehet.

A harmadik kérdés az, hogyan jöhet tagjainak segitségére egyházmegyénk gyámintézete?

Ez utóbbi tehát a főkérdés, melyre az alábbiakban adja meg a feleletet és elfogadásra ajánlja egyházmegyei gyámintézetünk választmánya a közgyülésnek.

Az egyházmegyei gyámintézet által nyujtandó segélyben részesüljenek mindazon lelkészek, kik a nagyszalontai egyházmegyei gyámintézetnek tagjai és pedig visszamenőleg azon időre, mely idő óta az egyházmegyei gyámintézetnek fizető tagjai. Milyen arányban? Az alapszabályokból folyik, hogy az özvegyek és árvák gyámdijai is olyan arányban adatnak, mint a milyen hosszu időn át szolgált az elhunyt, mint lelkész; az az $^2/_4$ $^3/_4$ és $^4/_4$ részben: igy amidőn a lelkészeknek jön segitségére a gyámintézet, szinten arányt vél megállapitandónak; és pedig 3 osztályt állapit meg választmányunk a következőkben:

I-ső osztályba tartozzanak azon lelkészek, kik már a gyámintézetnek több mint 20 éve tagjai.

II-ik osztályba tartozzanak azon lelkészek, kiknek gyámintézeti tagsága 10-től 20 évig terjed.

III-ik osztályba tartozzanak azon lelkészek, kiknek szolgálati évök a 10 évet meg nem haladja.

Ezen 3 osztályba sorozott gyámintézeti tagokat pedig a választmány a következőleg véli segélyezni:

Az I-ső osztályba sorozott és a csatolt kimutatásban megnevezett lelkészekért a gyámintézet fizesse ki fizetésük 23%-át és a 23%-nak szolgálati idejükre visszamenő egyszerü 4%-os kamatait egészen.

A II-ik osztályba sorozott lelkészekért fizesse ki a gyámintézet az évi javadalmazás után kiszámitandó 23%-nak szolgálati idejökre visszamenő egyszerü 4%-os kamatait egészen; a 23%-ból fizesse ki törzsfizetésük 15%-át.

A III-ik osztályba sorozott lelkészekért fizesse ki a gyámintézet törzsfizetésük után kiszámitott 23%-nak ezen egyházmegyèben eltöltött szolgálati éveikre eső 4% kamatait egészen, — a 23%-ból pedig fizesse ki a törzsfizetésük után kiszámitott 10%-ot.

Mely fizetési arány ·/· alatti csatolt kimutatásban tételről-tételre látható

Mely iditványunk szerint a gyámintézet a ma létező összes tagjaiért kifizet járulékokban 5 év alatt 28,865 kor. 43 fillért, — azaz évenkint 5773 kor. 09 fillért. Ezt az összeget gyámintézeti választmányunk véle-

ménye szerint az utóbbi években tapasztalt bevételekből fedezheti anélkül, hogy a gyámintézet tőkéje megtámadtatnék, — csupán 5 év alatt a tőke szaporitásáról kell lemondani.

Az osztály és arány megállapitásánál figyelembe kellett venni a választmánynak azon körülményt, hogy a tagok a gyámintézet tőkegyüjtéséhez minő arányban járultak, ugyanis a 20 éven felül szolgáló tagok nemcsak kegyeleti átalányt fizettek, hanem a jelenleginél jóval magasabb évi járulékot (10, 20, 30 forintot a későbbi 7, 14 és 21 frt helyett) és pedig szolgálatba lépésök első 3 évében járulékaikat kétszeresen fizették, sőt ismét nősülés esetén 10—10 forintot fizettek a gyámintézet javára s igy a gyámintézet tőkéjét nagy mértékben szaporitották, és főképpen ők tették magas befizetéseik által lehetővé azt, hogy most gyámintézetünk minden tagjának segélyére jöhet; mig ellenben azon tagok, kik 12 évtől 20 évig, tehát 1884. évtől 1896. szept. 1-ig lettek fizető tagjai ezen gyámintézetnek, csak kegyeleti átalányt fizettek, de felemelt tagdijat nem, sőt kegyeleti átalány gyanánt is csupán első évi jövedelmük felét fizették vagy elődük özvegyének vagy gyámintézetünk pénztárának.

A 3-ik osztályba tartoznak, kik 1896. szept. 1 óta lettek tagokká, és a kik már félfizetésük feláldozása nélkül léphettek be a gyámintézetbe, fizetvén csupán az évi 14, 28 vagy 42 koronát.

Inditványozzuk továbbá, hogy a 65 éven felüli lelkészek, kik gyámintézetünk tagjai és az országos nyugdijintézetnek tagjai akarnak lenni, ugy helyettük — kik az első osztályba sorozott lelkészekkel együtt egyenlően részesülnek a gyámintézet által nyujtott segélyben — fizesse ki gyámintézetünk a 23%-ot és szolgálati éveikre 40 évre visszamenőleg 4%-os kamatokat egészen;

kik pedig az orsz. lelkész-nyugdijintézetnek tagjai lenni nem akarnak, ezeknek megfelelő járulékaik, ezek özvegyei és árvái részére 5 év alatt 5 egyenlő részben szinte fizettessék ki, és pedig a gyámdijra jogosult család tagjainak a gyámintézeti osztalékon felül, mely segélyösszeg, ha jogosult családtag nem lenne, a nevezett és körülirt segélyösszeg a gyámietézet javára esik.

Hogy pedig a gyámintézet által teljesitendő segélynyujtás a mostani nyugdijra jogosultak érdekeit ne befolyásolja, — a választmány már most időszerünek látja, hogy a gyámdjira jogosult özvegyek évi gyámdija 1908. január 1-től kezdődőleg $^1/_4$ részben 125 koronában, — $^4/_4$ részben, 500 koronában állapittassék meg, az eddigi 120, illetve 480 korona helyett.

Végre inditványozza a választmány, hogy a mennyiben javaslata a közgyülés által elfogadtatik, az alapszabály ehez képest módositassék.

A pénztárnok pedig, ki egyszersmind az országos lelkészi nyugdij pénzkezelője is leend, évi 1200 korona javadalomban és 100 kor. irodai átalányban részesittessék.

Gyámintézeti választmányunk a Geszten 1907. évi juli 9-én tartott tanácsbirói értekezlet megállapodásait készséggel teszi magáévá, azt egyhangulag elfogadja s egyházmegyénk legközelebbi közgyülésére terjeszti elfogadás végett

52. szám. Főtiszteletö püspök ur közli a nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter urnak 73856—1907. számu felhivását, melyben a fogyatékos érzékü és értelmü tanulók iskoláztatásának fontosságát kiemelvén, megküldi 4 példányban „A gyógypedagogiai oktatásügy állapota hazánkban“ czimü ismertetést is, hogy az egyházmegyei tanügyi bizottság utján minél szélesebb körben terjedjen el hiveink között a megfelelő szakiskolák ismerete, és e képen tápot nyerjen azon szülők, gyámok buzgólkodása, kik fogyatékos érzékü és értelmü gyermekeiket e közmüvelődési, emberi s nemzetgazdasági szempontból egyaránt fontos szakiskolák székhelyeire kivánják beküldeni.

A leirat, mellékleteivel együtt megfelelő intézkedés végett kiadatik az egyházmegyei tanügyi bizottságnak.

53. szám. Tóth Lajos jánosfalvai állami tanitó és ref. hitoktató, egy „Imák — iskolai és magánhasználatra“ cz. 8 oldalas, már kinyomatott füzetkét terjeszt be egyházmegyénk közgyüléséhez, kérvén azoknak megbirálását és alkalmas imádságoknak a tanügyi bizottság által az tervezett népiskolai imádságok közé való felvételét.

Hasonlóképen Szathmáry István remetei lelkész s tanügyi bizottsági tag, egy „A tiszántuli ev. ref. egyházkerület elemi és ismétlő iskoláiban hasznàlatban levő Imádságok“ cz. 12 oldalas kinyomatott füzetkét küld be esperesi hivatalhoz, s a 16—1905. sz. egyházmegyei végzésre való hivatkozással kéri a füzetnek körlevélben leendő ajánltatását egyházmegyénk lelkészei és tanitói jóakaratu figyelmébe,

Egyházmegyénk közgyülése örömmel tekint vallás-erkölcsi téren a legszerényebb munkálkodásra is, s a beterjesztett két rendbeli hasonczélu füzetkét megbirálás és jelentéstétel végett kiadja az egyházmegyei tanügyi bizottságnak.

54. szám. A debreczeni egyházmegye az egyházi tisztviselők egyházi adója tárgyában fölterjesztést intéz a főtiszteletü egyházkerület közgyüléséhez, s e föliratot hozzájárulás végett közli egyházmegyénk közgyülésével is. Ugyanis sérelmesnek tartja a III. t.-cz. 8. §-ával kapcsolatos egyházkerületi azon utasitást, hogy az „egyházi tisztviselők által fizetendő egyházi adók a haszonélvezetökben levő egyházközségi földek állami adója után is mindig föltétlenül kiróvandók még abban az esetben is, ha a tisztviselők használatban levő föld adóját az egyházközség fizeti.“ E sérelmes utasitás megváltoztatását kivánja aként, hogy „az egy-

házi tisztviselők által fizetendő egyházi adò az állami I. osztàlyu személy és IV-ed osztályu kereseti adó után róvandó ki."

A debreczeni egyházmegyének az egyházi tisztviselők egyházi adója tárgyában a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez intézett fölterjesztéséhez egyházmegyénk közgyülése is hozzájárul s ily értelemben a maga részéről is fölterjesztést intéz a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez, mert az egyházi tisztviselők IV. osztályu kereseti adójában az általuk élvezett föld jövedelmi adója is benfoglaltatik — s igy az e. tisztviselők földjövedelme külön is egyházi adó kivetésének alapjául nem szolgálhat.

55. szám. Sütő Antal világi aljegyző Máramaros-Szigetre elköltözése folytán 8 éven át viselt hivataláról lemondását beterjeszti.

Köszönetét fejezi ki az egyházmegye minden tagjának hivatali kötelessége teljesitésében tanusitott támogatásáért s Isten áldó kegyelmét kéri az egyházmegyére.

Egyházmegyénk közgyülése sajnálattal bocsátja el érdemes jegyzőjét s uj állásában, melyet mint a máramaros-szigeti liczeum pénztárnoka foglalt el, szivesen üdvözli, további müködésére Isten áldását kéri.

Jelen határozatát Sütő Antal liczeumi pénztárnokkal közöltetni rendeli.

Egyben megbizza az esperesi hivatalt, hogy az e. m. aljegyzőség betöltéséről a szavazás elrendelésével intézkedjék s elnöklete alatt, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán és Szikszay Lajos tanácsbirák mint a szavazatok felbontása és az eredmény megállapitására, eshetőleg ujabb szavazás elrendelésére kiküldött bizottsággal aképen intézkedni legyen szives, hogy az aljegyzői állás az 1908. évi tavaszi közgyülésen betölthető legyen.

56. szám. Lelkészi főjegyző jelenti, hogy az egyházmegyei elnökség felhivására az egyházak presbitereinek létszámát illetőleg egyházmegyénk egyes egyházaiból a javaslatok kevés kivétellel beérkeztek.

A beterjesztett javaslatokhoz képest egyházmegyénk közgyülése az I. t,-cz. 28. §-a alapján a következő 12 évre (1998—1920) az eddigiekben állapitja meg az egyházak presbitereinek létszámát a következőkben:

Ant 12, Arad 32, Ágya 20, Szintye 8, Árpád 16, Bajj 12, Belényes 12, Belényesujlak 12, Bélzerind 8, Berekböszörméuy 24, Borossebes 8, Csermő 12, Erdő-

gyarak 12, Erdőhegy 20, Feketegyarmat 12, Feketetót 6, Fenes 16, Geszt 16, Gyanta 20, Széplak 4, Kisháza 4, Gyorok 8, Harsány 16, Kispereg 18, Németpereg 8, Komádi 30, Körösszegapáti 12, Kötegyán 20, Magyarhomorog 12, Mezögyán 20, Mezősas 20, Nagyszalonta 36, Nagyzerind 20, Okány 24, Pankota 8, Radnalippa 10, Remete 12, Sarkad 32, Sarkadkeresztur 12, Sonkolyos 8, Jánosfalva 8, Szakál 4, Szemlak 12, Szentleányfalva 12, Tamásda 8, Tárkány 12, Nyégerfalva 6, Tenke 24, Ugra 20, Zsadány 20, Vadász 16.

57. szám. Ágyai lelkész és gondnok a 37—1907, sz. egyházmegyei végzéssel kapcsolatban beterjesztik a presbiteriumnak és egyházközségi közgyülésnek a harmadik iskola és tanitòi lakás épitésére vonatkozó határozatait, ezen épületnek az egyházmegyei szakértő által átvizsgált észrevételekkel ellátott és elfogadásra ajánlott tervrajzát és költségvetését, mely szerint az épület kerül 5298 kor 30 fillérbe; ezen összegből 500 kor. értékü téglát és vályogot az egyház saját erején szerez be: 5000 koronát pedig tökesegélyül kérnek; ezen 5000 koronát az ágyai egyházfentartási alap előlegezi ugy azonban, hogy mig ezen alap kötvényei beválthatók lesznek, addig a szükséges összeget a templom-alap szolgáltatja. Kérik az épitkezési elhatározó gyülési végzéseknek, költségvetésnek, tervrajznak jóváhagyását, az emlitett alapokból a szükséges összeg felhasználásának megengedését, valamint a tőkesegély megnyerése reményében az épitkezés engedélyezését.

Egyházmegyénk közgyülése az ágyai harmadik iskola tervrajzát és költségvetését — a szakértői észrevételek kötelezővé tétele mellett — jóváhagyja és megerősiti; az egyházfentartási és a templomalapból a szükséges összeg felhasználását — a visszatérités kötelezettsége mellett — megengedi; az épitkezést, a tőkesegély megnyerése esetén engedélyezi; utasitja a presbiteriumot az épitkezés figyelmes ellenőrzésére s a majdan kész épületnak szakértő közbejöttével eszközlendő átvételére.

58. szám. A belényesujlaki egyház a már régóta rozzant, szük, alacsony, sötét iskolája helyett — melynek a járási orvos már a folyó évben bezáratását hozta javaslatba — egy korszerü, két tanteremmel s két teljes tanitói lakással biró iskolai épület emelését határozta el; beterjeszti a Puskás Albert épitési vállalkozó által készitett s egyházmegyei szakértö által felülvizsgált és elfogadàsra ajánlott tervrajzot és költségvetést, mely szerint a még 1903-ban — mert ekkor készült a tervrajz és költségvetés — 10.440 kor. 30 fillérre összegezett épitkezés, ma már — a magas anyagár és munkabér miatt — 13,080 koronába kerülne; ezen 2639 kor. 70 fillér többletet egyházmegyei sza-

kértő is indokoltnak találja. A 13,080 korona szükséglettel szemben az egyháznak fedezete van: 520 kor. készpénz; 1860 kor. kézimunka érték; és 700 kor. a régi iskolai épület anyaga; a többi 10,000 koronát pedig a közalaptól kérendő tőkesegélylyel óhajtják fedezni. Csatolják az épitési vállalkozóval megkötött szerződést két példányban; s kérik a beterjesztett tervrajz, költségvetés és építési szerződés jóváhagyását s a tőkesegély megnyerése esetén az épitkezés engedélyezését.

Egyházmegyénk közgyülése ismervén a belényesujlaki iskola tarthatatlan voltát s a tankötelesek nagy száma által követelt második tanterem és tanitói állás létesitését: elvileg helyesli a két tanteremmel és tanitói lakással tervezett épület emelését; tekintettel azonban arra, hogy a szándékolt épitkezés tekintélyes tőkesegély támogatásával leszen megvalósitandó, szükségesnek tartja felhivni a belényesujlaki presbiteriumot, hogy a beterjesztett tervrajzott és költségvetést szakértő által tüzetesen vizsgáltassa felül oly czélzattal, hogy abból minden felesleges és lényegbe nem vágó tétel töröltessék; s az ily módon egyszerüsitett tervrajzot és redukált költségvetést f. évi nov. 1-ig terjeszsze be az egyházmegyei elnökséghez, a melyet közgyülésünk felkér és felhatalmaz az egyházmegye nevében a további szükséges intézkedések megtételére.

59. szám. A körösszegapátii egyház (lásd 35—1907. sz. egyh. megyei végzést) — mivel iskolája annyira tarthatatlan helyzetbe jutott, hogy annak orvoslása végett már két izben is kaptak hatósági megintést — uj iskola és tanitói lakás épitését határozta el 7632 korona 02 fillér költség mellett; erre fedezetül van készpénz: 2200 kor., meglevő anyag, végzendő földmunka és fuvarozás értéke: 1432 korona 02 fillér, a többi 4000 koronát pedig a közalaptól nyerendő tőkesegélylyel kivánják fedezni. Csatolják az egyházközségi közgyülésnek az iskolaépitésre vonatkozó s a presbiterium javaslatát magáévá tevő határozatát; továbbá a Puskás Albert építési vállalkozó által készitett, s az egyházmegye szakértője által láttamozott és helyesnek talált tervrajzot és költségvetést; kérvén ezeknek jóváhagyását s a kért segély megnyerésének feltétele mellétt az épitkezés engedélyezését.

Egyházmegyénk közgyülése — mint a 35—1907. sz. végzésében, ugy most is — elvileg helyeslő tudomásul veszi a körösszegapátii egyház iskolaépitési szándékát a bemutatott tervrajzot és köllségvetést is, mely egy szép épület képét tünteti fel, elfogadhatónak véli; mivel azonban az egyház részéről a fede-

zet legnagyobb tételének jellege megváltozott, a meny nyiben önereje helyett tőkesegélyre támaszkodik; ugyde a tőkesegélyt nem valami költséges, hanem csak a legegyszerübb épitkezés keresztülvitelére lehet kérni és várni: ebből kifolyólag közgyülésünk jóváhagyása is oda módosul, hogy szükségesnek látja felhivni a körösszegapátii presbiteriumot, miszerint a beterjesztett tervrajzot és költségvetést szakértő által tüzetesen vizsgáltassa felül oly czélzattal, hogy abból minden felesleges és lényegbe nem vágó tétel töröltessék; s az ily módon egyszerüsitett tervrajzot és redukált költségvetést f. év nov. 1-ig terjeszsze be az egyházmegyei elnökséghez, a melyet közgyülésünk felkér és felhatalmaz az egyházmegye nevében a további szükséges intézkedések megtételére.

60. szám. Olvastatott a missziói bizottság következő jelentése:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A radna-lippai missziói körből elmaradt — s az 1906. évről szóló jelentés, az egyházmegye 16. c)—1907. számu határozatában foglalt rendelet értelmében beküldetett. Virágos Sándor missziói lelkész végezte a gondozása alá bizott 32 szórványban élő s összesen 410 lelket számláló missziói körben a missziói teendőket, és pedig betegeskedése miatt 1906. év április havától a mellette alkalmazott Székely Ödön segédlelkészszel együtt. Az életöltő betegség terhe alatt sok hányatásokkal küzdő ifju lelkész — Virágos Sándor, — ki 31 éves korában 7 évi lelkészkedése után f. 1907. év julius hó 5-én meghalt, s juli 7-én Szentesen eltemettetett, — még e f. év április 19-én a következőket jelenti 1906. évi missziói müködéséről:

Lippán mint a missziói kör középpontján rendes isteni tiszteleteket tartott minden hónap 1., 2. és 4. vasárnapján, délelőtt prédikációval délután kátémagyarázattal. Urvacsorát osztott a rendes hat alkalommal. Hitoktatásban részesitette a lippai polgári fiu és leányiskolába, a kereskedelmi iskolába a római katholikus leányiskolába, és az állami elemi iskolába járó református vallásu növendékeket heti 2-2 órán, összesen 12 órán.

Mácsán rendes isteni tisztelet volt minden hónap 3-dik vasárnapján augusztus hó kivételével, a mikor a lelkésznek gyógykezeltetése végett elkellett távoznia a missziói körből. Ugyancsak Mácsán Pünköstkor és Karácsonkor urvacsorát osztott.

Konopon az állami elemi iskolában vallástanitást végezett 19 esetben; Keresztelt 2 izben Barackán és Berzován, egyszer temetett Mácsán.

A visszás házasok törvénytelenül együtt élők ügyének orvoslása végett 17 alkalommal 13 szórváuyban kellett megjelennie.

A missziói körben megfordult 48 esetben.

Uti naplója és táblás kimutatása rendben van.

Számadása a következő:

Bevétel:

1. 1906. évi missziói segély . . 800 kor.

Kiadás:

2.	Ebből fuvardijra	344 kor.	20 fil.
3.	„ napidijakra	192 „	— „
4.	„ Ellátásra	192 „	— „
5.	„ Kiosztandó vallásos iratokra	44 „	66 „
6.	„ Egyéb költségekre	23 „	56 „
7.	Maradvány egyenleg 1907-re . .	3 „	58 „

összes bevétel 800 kor., összes kiadás 800 „ — „

Jelentése szerint is sulyos betegsége miatt az 1906 év folyamán kifejtett missziói müködésének száma csökkenést mutat;

Balog Ambrus, Márk Ferencz, Nagy Imre.

Néhai Virágos Sándor radnalippai missziói körlelkész 1906 évről beterjesztett missziói számadását egyházmegyénk közgyülése helybenhagyja s a felmentés megadásával egyben utasitja hivatali utódát, hogy ugy a jelen számadásban kitüntetett maradványt (3 kor. 58 fillért) mint az első év számadási maradványa czimen elszámolt 86 fillért, összesen 4 korona és 44 fillért tegye a f. 1907 évi számadásába bevételül s azt a f. 1907. évi missziói segélyösszeggel együtt számolja el.

A jelentés, mellékleteivel együtt a főtiszteletü egyházkerületi közgyülés utján az egyetemes konventre fölterjesztetik.

A virágzó korában sok és sulyos szenvedés után elhunyt Virágos Sándor missziói körlelkésznek mint hü munkásnak jó emlékezetét e helyen is megörökiteni kivánja egyházmegyénk közgyülése,

61. szám. Olvastatott a szàmvevőszék következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv

felvétetett 1907. szeptember hó 11-én a nagyszalontai református

egyházmegye számvevőszékének a be nem terjesztett vagy a tavaszi egyházmegyei gyülés által pótlás végett visszautasitott számadások megvizsgàlása tárgyában tartott üléséről.

Elnök: Szikszay Lajos. Jelen voltak: Bagdi János, Fráter Emil, Borbély László, Rácz Gyula és Kassay Béla számvevőszéki tagok, utóbbi mint előadó és jegyző is.

1.

A tavaszi egyházmegyei gyülésen pótlás végett visszaadattak a körösszegapátii, vadászi, erdőhegyi számadások, egyáltalán be sem adattak felülvizsgálat végett a lippai és berekböszörményi számadások.

A pótlás végett visszautasitott körösszegapáti-i vadászi és erdőhegyi számadások közül egy sem terjesztetett be maig sem; Lippáról beterjesztetett.

a) Közszükségleti számadás, mely nem az egyházmegye által elfogadott alakban, hanem egyes cimletek szerint iratott össze és pedig csoportositva. Eltkintve attól, hogy az összeállitott számadásnak alaki hibája is van, mely a rendszeres vizsgálatot nehézkessé teszi, az egyházi «Bevételek» egy kivételével ellennyugtázva nincsenek, pótlás végett visszadatni javasoltatik.

b) Vizsgálat alá vétetett a beterjesztett alapok számadása, melyek közül kettő nem egyezik meg az egyházmegyei törzskönyv adataival: az «Ezeréves alap» 19 kor. 63 fill., a «Szegény és árva-alap» 4 kor. 76 fillérrel több, mely többletek a számadások presbiteri igazolásánincsenek konstatálva, ellenben a «Ref. nőegyleti vagyon-alap» 371 kor. 27 fillérére vonatkozó alapszámadás nem lett beterjesztve. A beterjesztett alapszámadások pótlás végett visszaadatni javasoltatnak azzal, hogy a törzskönyvben foglalt adatoktól való eltérést igazolják, s a hiányzó számadást pótolják, mivel az egyháznak

Ezeréves alapja	5715	kor. 83	fill.
Temető pénztára . . .	228	„ 64	„
Templom-alapja	435	„ 17	„
Szegény és árva alapja .	1142	„ 42	„
Ref. nőegyleti vagyon .	371	„ 27	„
Épitkezési alapra . . .	8	„ 59	„
összesen	7901	kor. 92	fill.

azaz hétezer kilenczszázegy kor. 92 fillér találtatott az egyhàzmegyei alapok iörzskönyvében.

Beérkezett a berekböszörményi számadás; miután azonban a számvevőszék a számadást a gyülést megelözö napon kapta kezéhez, vizsgálat alá nem vehette. Javasoljuk, hogy e számadás adassék ki a számvevőszék elnökének, ki azt a számvevőszék egy tagjával felülvizsgálván, jelentését az esperesi hivatalhoz tegye meg.

A be nem adott körösszegapáti-i, vadászi és erdőhegyi számadá sokra vonatkozólag javasoljuk: méltóztassék fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezni a körösszegapáti-i vadászi és erdőhegyi lelkészt és gondnokot, hogy mindeddig be nem terjesztett számadásaikat 1907. október 15-ig terjesszék be.

2.

Midőn van szerencsénk jelenteni, hogy a 661/907. esperesi sz. alatt áttett adatok alapján az «Egyházmegyei alapok törzskönyvét» elkészitettük, illetőleg a rendelkezésünkre állott adatokat ezen törzskönyvbe bevezettük, a ·/. alatt csatolt kimutatás szerint 45 egyház rendelkezik alappal, és pedig együtt

284,957 kor. 51 fill. készpénzzel
1,098 hl. 32¼ liter gabonával
42 mm. 81 kg. »
és 1 drb. sorsjegygyel.

Azonban ez utóbbi 1 drb. Bazilika sorsjegyre nézve, mely a pankotai egyház tulajdona, a beterjesztett adatokból ki nem puhatolható, hogy mily alap céljaira szolgál.

A szakáli egyház alapjai az alap kimutatásból hiányzanak, ellenben Nagy Imre egyh. m. tanácsbiró jelentése szerint léteznek ily alapok.

A mezősasi egyháznak bejelentett 13,851 kg. «Takarékmagtár» czimü s s gabonanemüekben levő alapjáról a beadott jelentésből nem tudjuk, milyen gabona az.

Összesen pedig 33 egyház van olyan, melynél jelentés nem tétetett arról, hogy az alapok hol, esetleg minő értékekben vannak elhelyezve; ezen egyházak a következők: Sarkad, Mezőgyán, Geszt, Arad, Erdőgyarak Árpád, Mezősas, Belényes, Bajj, Magyarhomorog, Harsány, B.-ujlak, Tamásda, Ágya, Bélzerind, Pankota, Ant, Feketegyarmat, Nagyzerind, Borossebes, Radnalippa, Kispereg, Németpereg, Berekböszörmény, Körösszegapáti, Zsadány, Kötegyán, Sonkolyos, Erdőhegy, Szintye, Vadász, Szentleányfalva és Gyorok; hogy pedig a Törzskönyvbe is bevezethető legyen az egyes alapoknak — még pedig külön-külön minden egyes alap miként esetleg mely pénzintézetnél lett elhelyezve, — ily nemü nyilvántartása:

Az egyes egyházaktól bekérendőnek véljük pótlólag ezen adatokat.

3.

A kötegyáni egyház beterjesztette 1902., 1903., 1904., 1905., 1906. évekről pótszámadásait, melyek az uj zsinati törvények értelmében az eddig számadásba nem vett kiadásokat foglalják magukban.

Számvevőszékünk javasolja, hogy a számadások a majd később beadandó hasonló számadásokkal vizsgáltassanak felül.

K. m. f.

Szikszay Lajos, elnök. **Bagdi János,** sz. sz. tag.

Kassay Béla.
sz. sz. előadó.

A számvevőszék javaslatait elfogadtatván, egyházmegyei közgyülésünk,

a) a lippai számadásokat 1905. okt. 15-ig pótlás végett visszautasitja.

b) a b.-böszörményi számadást kiadja számvevőszéki elnöknek, hogy azt egy számvevőszéki taggal együtt vizsgálja meg, s tegyen jelentést az esperesi hivatalnak.

c) a körösszegapáti-i, vadászi és erdőhegyi lelkész és gondnok fegyelmi eljárás terhe alatt köteleztetnek, számadásaiknak 1907. október hó 15-ik napjáig az esperesi hivatalhoz beterjesztésére.

d) a 2. alatt felsorolt összes egyházak az esperesi hivatal által körlevélben felhivandók, hogy az alapiaiknál jelzett hiányokat mielőbb pótolják.

e) a kötegyáni pótszámadások visszaadatnak, s ezzel kapcsolatban általában kimondja egyházmegyei közgyülésünk, hogy az e nemü pótszámadások az adósegély iránt beadandó kérvények mellékleteit képezik, s csak a felszerelt kérvények beérkezése után kéri azokra esperes a számvevőszék javaslatát.

62. szám. Sulyok István bihari esperes mint a nagyváradi ref. tanitónő képző intézet igazgató tanácsának elnöke beterjeszti az igazgató tanács 1907. ápril. 22-én 7. sz. a. hozott határozatát, melyben a mult évi jóváhagyott számadásokról teszen jelentést. E szerint:

1. A házi pénztár 1905. szept. 23—1906 aug. 31-ig vezetett számadása 34870 kor. 52 fill. bevétellel, 20491 kor. 39 fill. kiadással, tehát 14379 kor. 13 fill. maradványnyal zárul.

2. A tanitónőképző int. pénztáránál az 1906. évről vezetett számadás szerint bevétel 23838 kor. 71 fill. a kiadás 28567 kor. 84 fill. a tulkiadás 4729 kor. 13 fill.

3. A gyüjtő pénztár 7988 kor. 15 fill. bevétellel és 4851 kor. 76 fill. kiadással, tehát 3136 kor. 39 fill. maradványnyal záródott.

Az intézet jelenlegi vagyoni állapota készpénzben, takarékpénztári könyveken és egyéb értékekben — épület és felszereléseket nem számitva a következő:

1. A házi pénztár	8685	kor. 24	fill.
2. A gyüjtő pénztár	986	„ 51	„
3. Alapitványi pénztár	7339	„ 01	„
4. Tanitóképző int. pénztár .	4389	„ 65	„
5. Készpénz	10	„ —	„
összesen	21410	kor. 41	fill.

Tudomásul vétetik.

63. szám. Sulyok István elnök beterjeszti a nagyváradi református tanitónőképző intézet igazgató-tanácsának 1907. április 22-én 10. sz. alatt hozott határozatát, mely az intézetben az ellátási dijakat az egész vonalon 100 koronával emeli feljebb s a mosás dijat 16 korona helyett 20 koronában állapitja meg. Ehez képest a nváradi ref. tanitónőképző intézeti rendtartás 91. §-a igy módosul:

„Az ellátási dij egy növendék után egy iskolai évre 600 korona. Kivétetnek:

a) tiszántuli ref. egyházkerület területén alkalmazásban levő, vagy v gy alkalmazva volt de nyugdijazott vagy elhalt ref. lelkészeknek és tanitóknak gyermekei, kiknek évi ellátási dija 400 korona,

b) protestáns (ref. vagy ág. hitvallásu) szüléknek gyermekei, továbbá vegyes házasoknak (ha a házastársak egyike ref. vagy ág. hitv.) bármilyen vallásu gyermekei: a kiknek évi ellátási dija 500 korona."

A növekedő drágaság által indokolt emez intézkedést jóváhagyó tudomásul veszi egyházmegyénk közgyülése.

64. szám. Sulyok István elnök beterjeszti a nagyváradi ref. leányinternátus igazgatónőjének az 1906—7. iskolai évről szóló jelentését a következőkben:

«Nagytiszteletü s tekintetes Egyházmegyei Közgyülés!

A nagyváradi ev. ref. leányinternátusra vonatkozó adatokat az 1906—1907. iskolai évről a következőkben van szerencsém beterjeszteni:

Jelentkezések az évre igen nagy számmal történtek. Azért, hogy a bentlakást kérelmezők sürgetésének eleget tehessünk, az internátus épületében átalakitásokat kellett eszközölni. Ezen átalakitások által lehetővé vált 60 növendéknek az elhelyezése. És pedig az intézet alapitásakor kitüzött czélnak megfelelően első sorban lelkész és tanitó — s aztán más társadalmi állásu, de szintén protestáns szülők gyermekei vétettek fel. (Lelkész és tanitó családból 35, egyéb hivatalnoki családból 25 növendéke volt az internátusnak).

A növendékek helybeli különböző tanintézetekben folytatták tanulmányaikat. Igy a kapcsolatos ref. tanitónőképző intézetet látogatta 29, — a községi polg. leányiskolába járt 24, a róm. kath. tanitónőképző III—IV. osztályába 6 és a ròm. kath. óvónői tanfolyamra 1 növendék.

A növendékek tanulmányaikban általánosságban kellő előhaladást tanusitottak. Kitünő eredménynyel végezte az évet 12, jelesül 23, mig a többi — két elégtelen osztályzatu kivételével — jó és elégséges eredményt mutatott.

A felügyeletet az intézeti igazgatónő, két benlakó kép. int. tanitónő és egy német anyanyelvü nevelőnő gyakorolta.

A felügyelők igyekezete oda irányult, hogy a gondjaikra bizott növendékek lelkét fogékonnyá tegyék minden jóra, nemesre, hogy a protestáns egyháznak hitbuzgó, tiszta erkölcsü, — a magyar hazának hün ragaszkodó, áldozatra kész — s a családi tüzhelynek józan értelmü, szorgalmas kezü tagokat nevelhessenek.

E czélból részt vettek a növendékek felügyelőik vezetése alatt a a rendtartás által megszabott módon az istenitiszteleteken.

A napi személyes érintezeseknél a tanulásra buzditást, a helyes magaviseletre való irányitást nyertek. Általában a házirendnek pontos megtartására a szükséges önfegyelmezés elsajátitása czéljából szigoru ellenőrzésben részesültek.

Vallás-erkölcsi és fegyelmi tekintetben nincs is ok a panaszra.

Növendékeink magatartása ugy az intézetben, mint azon kivül kifogás alá alig esett.

A növendékek egészségi állapota egészben véve kielégitőnek mondható. A hosszu és kemény tél elég gyakran okozott ugyan hurutos megbetegedéseket, a városszerte uralgó kanyaró miatt is kénytelen volt pár növendék tanórákat mulasztani, azonban minden esetben szerencsés lefolyásu volt a betegség s pótolhatók a mulasztások.

Az intézet helyiségeinek tisztán tartása, a növendékek rend és tisztaság szeretetének ápolása — mint legfontosabb hygienikus követelmény — lebegett mindenkor a felügyelőség szemei előtt.

Testedző és kedélyfrissitő társas szórakozásokra, zene és táncz gyakorlására ez évben is elegendő alkalmat nyujtottunk a növendékeknek. — Arra hivatott, szakképzett egyének vezetése mellett szép sikert értek el ugy a zongora és czimbalom, mint a táncztanulás terén.

Az internatus növendékei voltak az 1906—7 isk. évben:

Ajtai Ida, Báránd.
Balogh Piroska, Csegöd.
Barta Irma, Darvas.
Belováry Margit, P. Ladány.
Beőthy Irén, Nagyvárad.
Biró Irén, N.-Marja.
Bódogh Malvin, Bajj.
Boross Margit, B. Ujfalu.
Boros Paula, Árpád.
Boros Riza, Árpád.
Csiszár Mária, Turkeve.
Csurgay Teréz, Czegléd,
Dely Karola, „
Falusy Ágnes, M. Telegd.
Falusy Klára, „
Falusy Margit, „
Fleischer Mariska, F. Gyarmat.
Fogarassy Erzsébet. Torda.
György Eszter, Kunmadaras.
Hollosy Gizella, Rév.

Hunyady Erzsébet, M. Gyorok.
Jónás Teréz, Dévaványa.
Józsa Lenke, Czegléd.
Kaszás Julia, Törökbecse.
Kiss Mariska, Komádi,
Kiss Róza, Torda.
Kocsis Irén, Kis Szántó.
Komlódy Irma, M.-Berény.
Kovács Etelka, H.-Nánás.
Kovács Irén, M.-Telegd.
Kovács Irma, Vadasd.
Kovács Juliska. F.-Gyarmat.
Kovács Róza, P.-Ladány.
Kuthy Sára, Dunaföldvár.
Magda Ilona, Iske,
Máthé Juliska, Nagyvárad.
Mezey Ilona, B.-N.-Bajom.
Nagy Ilona, Karczag.
Nánássy Ilona, M.-Telki.
Négyessy Mariska, Nagyvárad.
Páll Zsuzsánna, Malomfalva.
Pimper Erzsébet, Geszt.
Ráski Mária, Kisujszállás.
Russ Piroska, Tiszaföldvár.
Sarkady N. Kata, Kunhegyes,
Simon Etelka, Bágyon.
Somogyi Jolán, Álmosd.
Sylveszter Ida, Kovászna.
Szabó Margit, Turkeve.
Szabó Sarolta „
Szentmihályi Irma, Lompért.
Szigeti Margit, M.-Keresztes.
Szilágyi Erzsébet, Arad.
Szőllősy Izabella, Tolcsva.
Szőllősy Margit, Mokcsa.
Takáts Margit, Csegőd.
Üröghy Anna, Érmihályfalva.
Üröghy Erzsébet „
Végh Irma, B.-Félegyháza.
Veress Ilona, Dézs.

Fentieket jelenti tisztelettel:

Nagyvárad, 1907. augusztus hó.

özv. **Bögös Lajosné,**
igazgatóné.

Egyházmegyénk közgyülése az igazgatónő jelentését, mely az internatus egy évi életének s fejlődésének képét tünteti fel, örvendetes tudomásul veszi s jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

65. szám. Tőkesegély iránt a következő kérvények érkeztek be az esperesi hivatalhoz: Ágya 5000 kor; Belényesujlak 10,000 kor; Körösszegapáti 4000 kor; Nyégerfalva 3000 kor; mindnyájan iskolaépités céljára és Csermő 1000 kor. póttőkesegélyt kér templom- és iskolaépitésből eredt adóssága törlesztésére.

Egyházmegyénk közgyülése — tekintettel arra hogy a beérkezett kérvények némelyike nincsen kellőképpen felszerelve; továbbá egyházmegyénk némelyik, a tőkesegélyre nagyon rászorult s arra méltán jogositott egyháza nem küldhette be ez időre kérvényét; nehogy akár a felszerelés hiányos volta, akár a késedelmezés miatt valamelyik szegény egyházunk a tőkesegély — áldásos jótéteményétől elessék — nem bocsátkozik ezuttal érdemileg a kérvények tárgyalásába; hanem az elnökség mellett Balog Ambrus, dr. Balog Elek, Szikszay Lajos, Böször-

ményi Lajos és Hadházy Kálmán tanácsbirákat, mint ad hoc bizottságot kéri meg és hatalmazza fel arra, hogy az esperesi felszólitás és tájékoztatás folytán nov. 1-ig beérkező tőkesegélykérvényeket vegye tárgyalás alá, a sorrendet állapitsa meg s ajánlatával ellátva dec. 1-ig az egyház kerületi közalapi bizottsághoz terjessze fel. —

66. szám. A belényesi egyház 85%-os egyházi adóval megrótt tagjainak szegénységére, 1400 kor. fedezeti hiányt mutató költségvetésére, épitkezésből származott adósságára, a más vallásu s idegen ajku lakosság közt kifejtett küzdelmére hivatkozva 200 kor. segélyt kér a Ref. Segélyegylettől közszükségletei fedezésére.

Egyházmegyénk közgyülése a magyar reformátusság végpontján küzdő, adóssággal terhelt s a támogatásra nagyon méltó egyház kérvényét pártolásával terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre 100 kor. segélyezésre.

67. szám. A cserméi egyház hivatkozva szegénységére tagiainak nagymérvü megterheltetésére, több rendbeli adósságaira, egyházmegyei hátralékos tartozásaira, reformált egyházi és magyar nemzeti szempontból teljesitett missiójára: a Ref. Segélyegylettől 400 kor. segélyt kér adósság törlesztésre.

Egyházmegyénk közgyülése a kérvényben csoporsitott és igazolt indokok alapján folyamodó egyházat 150 kor. segélyre szivesen ajánlja s kérvényét pártolólag terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

68. szám. A szintyei leányegyház — mely idegen elemek közé ékelve, szegény sorsu s magas (88%) egyházi adót viselő tagokból áll s iskolaépitésből eredt nagy adóssággal (2280 kor.) küzd — 100 kor. segélyt kér a Reform. Segélyegylettől nemzeti és egyházi szempontból fontos hivatást teljesitő magyar iskolája fentarthatása végett.

Egyházmegyénk közgyülése e gyámolitásra méltó leányegyházat melegen ajánlja 100 kor. segélyezésre s kérvényét szives készséggel terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

69. szám. Bottyán Pál belényesi lelkész kiemelvén a vaskóhi állami elemi iskolában teljesitett vallástanitását, ugyszintén a Petrószon és Szudricson megnyilt iskolák látogatásának s a gyermekek vallásos gondozásának szükségességét: ezek teljesithetése végett fuvardij czimen 100 kor. segélyt kér a Ref. Segélyegylettől.

Egyházmegyénk közgyülése a távoli Vaskóhon s általában Belényes vidékén vallástanitást és lelki gondozást teljesitő belényesi lelkész kérvényét meleg támo-

tással ajánlja a főtiszt egyházker. közgyülés figyelmébe 100 kor. segélynyujtás végett.

70. szám. Fogarassy Bálint ágyai lelkész, mint a szintyei leányegyház felügyelő lelkésze, azon indok alapján, hogy az idegen ajku és más vallásu lakosság közt kis szigetként álló leányegyháznak lelki gondozásra folyton szüksége van, de szegénysége miatt a felmerült fuvarköltséget fedezni teljesen képtelen: fuvardij czimen a Ref. segélyegylettől 100 koronát kér.

Egyházmegyénk közgyülése a kötelességtudó és teljesitő lelkész kérelmét méltánylandónak találván, készséggel ajánlja fuvardij czimen 100 kor. segyélyezésre; s kérvényét pártolással terjeszti fel a főtiszteletü egyh. kerületi közgyülésre.

71. szám. Vajda Mihály gyantai lelkész, mint a Kisháza, Széplak és Magyarcséke leányegyházak felügyelő lelkésze, ez idegen ajku és más vallásu lakosok közt fekvő leányegyházaink lelki gondozása végett és pedig a két előbbire nézve 50—50, együtt 100 kor.; a nagy távolságra fekvő s most 40 családdal szaporodott utóbbira nézve 100 kor., összesen 200 kor segélyt kér fuvardij czimen a Ref. Segyélyegylettől.

Egyházmegyénk közgyülése ezen leányegyházak lelki gondozása szükséges voltának kiemelése mellett, folyamodó lelkészt fuvardij czimen 150 kor. segélyezésre szivesen jánlja s kérvényét kész-séggel terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

72. szám. Simay Lajos magyarcsékei előkönyörgő s vallástanitó — kinek állása nagyon csekély javadalmazással van egybekötve s a hivek oly szegények, hogy egyházi adójukat alig képesek fizetni — jövedelme pótlása végett a Ref. Segélyegylettől 200 kor. segélyt kér.

Egyházmegénk közgyülése e végvárban müködő előkönyörgő vallástanitót 100 kor. segélyezésre melegen ajánlja s kérvényét pártolólag terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

73. szám. Rendes államsegélyért a következő kérvények érkeztek be az esperesi hivatalhoz:

1. Bottyán Pál b lényesi lelkész a helybeli gör. kath. gimnázium reform. vallásu növendékeinek vallástanitásáért a szokásos 100 kor. tiszteletdijat kérelmezi.

2 A belényesi egyház épületeinek kijavitása s egyházmegyei hátralékos tartozásainak törlesztése végett 200 kor. segélyt kér.

3. A cserméi egyház szegénységére, sok adósságára, hiveinek

vagyontalanságára való hivatkozással, 500 kor. költségelőirányzati hiányának pótlására, illetőleg tartozásainak törlesztésére 300 kor. államsegélyt kér.

4. A szintyei leányegyház kevés számu és magas egyházi adóval terhelt hiveinek szegénységére való tekintetből, iskolaépitési tartozásainak törlesztésére legalább 200 kor. segély adását kérelmezi.

5. A radnalippai egyház nehéz anyagi viszonyainak s a hivek magas egyházi adójának indokánál fogva, költségelőirányzata fedezeti hiányának összegét — mely 789 kor. 24 fillért tesz — segélyképen megadatni kéri, a hátralékos lelkészi fizetés kiegyenlithetése végett.

6. A gyoroki egyház nehéz anyagi helyzetére nagy egyházi adóval terhelt hiveinek szegénységére tekintettel, a költségelőirányzatban mutatkozó fedezeti hiány pótlására 266 kor. 65 fill. segélyt kér, hogy a 308 kor. tanitói nyugdijhátralékát kifizethesse.

7. Simay Lajos magyarcsékei előkönyörgő s vallástanitó csekély és nagyon nehezen befolyó javadalmazásának némi pótlása végett 100 kor. segélyt kér.

8. A feketetóti és remetei egyház a lelkészi könyvtár javára 5—5 kor. segélyt kér.

Egyházmegyénk közgyülése a rendelkezésére álló 760 kor. államsegélyt lolyamodók közt következőképen osztja meg:

1. Bottyán Pál belényesi lelkésznek gimnáziumi vallástanitása dijazásául 100 kor.

2. A cserméi egyháznak költségelőirányzati hiányának pótlására 200 kor.

3. Szintyei leányegyháznak terhei könnyitésére 100 korona.

4. A radnalippai egyháznak a hátralékos lelkészi fizetés kiegyenlithetése végett 200 kor.

5. A gyoroki egyháznak a tanitói nyugdijhátralék törlesztésére 100 kor.

6 Simay Lajos magyarcsékei előkönyörgő s vallástanitónak javadalompótlásra 50 kor.

7. A feketetóti és a remetei egyháznak a lelkészi könyvtár javára 5—5 kor.

A belényesi egyház kérését — a rendelkezésre álló összeg csekély voltára s a többi kérvényezők méltányosabb igényeire való tekintetből — nem teljesitheti.

74. szám. Cserméi lelkész és gondnok, az egyháztanács megbizásából, egyházuknak a lelkészi könyvtárilleték alóli felmentése, illetőleg e könyvtárilletéknek az egyház részére való pótlása iránt kérvényt adnak be az egyházkerületi közgyüléshez, kérvén egyházmegyénk közgyülését e kérvénynek pártolással leendő felterjesztésére.

Egyházmegyénk közgyülése a sulyos anyagi bajokkel küzdő, támogatásra méltó s a legkisebb segélyre is rászolrult cserméi egyház kérvényét a lelkészi könyvtárilleték pótlása végett a 45—1907. sz. egyházkerületi végzés értelmében szives ajánlattal terjeszti fel az egyházkerületi könyvtári bizottság elnöksége utján a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

75. szám. Cserméi lelkész és gondnok, az egyháztanács megbizásából, kérvényt terjesztenek be, melyben egyházuk sulyos anyagi helyzetére s egyháztagjaik nagy szegénységére való hivatkozással, az egyházmegyei pénztárral szemben fennálló hátralékos tartozásaiknak egészen vagy jó részben leendő töröltetését kérelmezik.

Egyházmegyénk közgyülése az 55—1905. számu, egyházmegyei végzésben kifejezett elvi álláspontjának s indokainak fenntartása mellett folyamodó egyház kérését ezuttal sem teljesitheti.

76. szám. Pató Károly körösszegapátii lelkész — hivatkozva 73 éves korával járó gyöngeségére, 46 éves lelkészi szolgálatára, s a csatolt orvosi bizonyitvány alapján, oldala mellett a káplántartási kongrua terhére, a segédlelkészi állás rendszeresitését kéri.

Egyházmegyénk közgyülése — tekintettel az érdemes agg lelkész jogos és indokolt kérelmére — megengedi, hogy mellette segédlelkész alkalmaztassék, s ugy ennek végrehajtásával, mint a káplántartási általány folyóvátételének a főtiszteletü egyházkerület utján kieszközlésével esperest megbizza.

77. szám. Fenesen f. 1907. évi augusztus hó 18-án, Könyves János nagyszalontai segédlelkész választatott meg lelkésszé meghivás utján közfelkiáltással egyhangulag. A választás vezetésével megbizott Benedek László egyházmegyei világi tanácsbiró és Bottyán Pál belényesi lelkész beterjesztik a választásról fölvett jegyzőkönyvet az összes ügyiratokkal együtt.

Az egyházi törvényeknek pontos megtartásával eszközölt választást egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja, s Könyves Jánost a fenesi lelkészi állásban végleg megerősiti.

78. szám. A Sonkolyoson f. 1907. évi Augusztus hó 25-én megtartott lelkészválasztásról fölvett jegyzőkönyvet — a választás vezetésével megbizott Benedek László egyházmegyei világi tanácsbiró és Bottyán Pál belényesi lelkész beterjesztik az összes idevonatkozó ügyiratokkal együtt.

Eszerint a sonkolyosi egyház lelkészévé közfelkiáltással Tóth János felsőjózsai segédlelkész választatott meg a pályázók közül.

Az egyházi törvények pontos megtartásával eszközölt választást egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja, s Tóth Jánost a sonkolyosi lelkészi állásban végleg megerősiti.

79. szám. Pap Imre komádii tanitó, a tanitói segélyegylet elnöke felülvizsgálás végett beterjeszti a tanitói segélyegylet 1906. évi május 1-től 1907. évi május 1-ig terjedő egy évről összeállitott s a választmány ülésében megyvizsgált jóváhagyott számadását.

A számadás rendben van, a kamat és tagsági dij hátralék a tőkéhez viszonyitva csekély, 115 kor. 20 fil. illetve 120 korona.

Elnök jelentése szerint a pénztár kétszer megvizsgáltatott, s a számadás a közgyülés által is jóváhagyatott.

Volt a bevétel az első évi maradvánnyal együtt . 58054 kor. 21 fill.
a kiadás . . . . . 3789 kor. 38 fill.

Maradvány 54264 kor. 83 fill.

Nem kamatozó tőke: áll kamathátrány, tagsági dij hátrány, életbiztositási kötvény, pénz szekrény, kézi bőrönd és a Szikszay alapitvány . . . . . 1491 kor, 32 fill.

összegéből, e szerint az összes vagyon 55756 kor. 15 fill.

Segélyezésre kiadatott . . . . . 3046 kor. 86 fill.

Szaporodott a segélyegylet tőkéje 1906. évi május 1-től 1907. évi május 1-ig 1078 kor. 50 fill. bérrel.

A számadásban felsorolva vannak az adósok neve, tartozásuk összegével, megnevezve vajjon betáblázással avagy kezességgel vana kölcsön biztositva, felsorolva vannak a segélyegyleti tagok kimutatva ugy befizetéseik mint a hátrányok.

A számadás kiterjed a Nagy Dániel féle és Balogh István és fia alapra is.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett számadást jóváhagyja s egyben utasitja az elnökséget és a választmányt, hogy a 2., 3., 4. éves tagdij hátralék beszedését szorgalmazza s ne riadjon vissza a 3—4 éves hátralékok behajtásánál a birói uttól sem.

80. szám. Kisperegi lelkész és gondnok az 1907. évi augusztus hó 11-én tartott presbyteri gyülésből 54., 55., 56., 57. számok alatt a lelkész és három tanitó módositott dijlevelét a határozatba befoglalva terjeszti jóváhagyás végett.

A lelkészi dijlevél az eddigi értékelés szerint kitett 1988 kor. 76 fillért, az uj dij levél szerint kitesz 3156 koronát.

A fitanitói dijlevél értékelve volt 1108 kor. 06 fillére, az uj dijlevél szerint 60 kor. temetési stólával együtt 1273 kor 26 fill.

A leánytanitói fizetés a régi dijlevél szerint értékelve volt 1080

kor. 84 fillérre, az ujdij levél szerint ugyanaz 60 kor. temetési stólával együtt kitesz 1246 kor. 04 fillért.

A vegyes iskola tanitói fizetés a buza literenkénti értékét 10 fillérrel számitva a régi dijlevél szerint kitett 702 kor. 44 fillért, ugyanaz az uj dijlevél szerint a mikor a buza kilogramonként 16 fillérre, az árpa 12 fillérre van értékelve kitesz 764 koronát.

Vajjon megváltotta-e a presbiterium a lelkész és tanitók terménybeli buza, árpa járandóságát, vagy csak az értéket állapitotta meg, ez sem a határozatokból, sem a felterjesztésből meg nem állapitható, bár váltságról van a dijlevélben emlités téve.

A dijlevelek a megfelelő formát nélkülözik.

A vegyes iskola tanitó a 6 osztályu elemi iskola vezetésén kivül köteles a lelkészt helyettesiteni s a gondnoki számadás elkészitésében segédkezni.

Hogy lelkész elfogadta az uj dijlevelet, ezt legjobban bizonyitja az, hogy ő terjesztette be jóváhagyás végett és pedig a régi dijleveleket általa hitelesitett kivonatban, de hogy a tanitók ugyanezt elfogadták volna, arra vonatkozó nyilatkozatuk beterjesztve nincsen.

Egyházmegyénk közgyülése utasitja a kisperegi presbiteriumot, hogy lelkészétől és tanitóitól az uj dijlevél elfogadására vonatkozó nyilatkozatokat szerezzen be; utasitja hogy a jelenleg érvényes dijleveleket eredetiben terjessze be, utasitja annak felvilágositására, vajjon megváltani kivánja-e a természetbeni szolgálmányokat buza, árpa, vagy csak az átlagos értéket állapitotta meg, mely esetben ha azt pénzzé változtatta, az értékelésnek semmi joghatálya nincsen, utasitja hogy a vegyes iskola tanitói javadalmát a második budapesti országos zsinat által alkotott VI. t. cz. 34. §-ához képest állapitsa meg, utasitja hogy a dijleveleket megfelelő alakban s a II. fokozatu bélyeggel ellátva állitsa ki, s terjessze jóváhagyás végett egyházmegyénk közgyüléséhez.

Egyházmegyénk gyakorlata szerint a módositott dijlevelek. eredetiben mutatandók be.

81. szám. A tárkányi presbyterium f. 1907. évi szeptember hó 4-én 3. és 4. szám alatt hozott határozatában a leányiskola tanitó dijlevelét módositotta és pedig akképen, hogy a régi tanitòi dijlevélben biztositott 520 korona értékü évi fizetést 600 koronára emelte, illetőleg egészitette ki, célul tüzték ki e tanitói javadalomnak állami segélylyel 1000 koronára teendő kiegészitését is. Mellékli a hivatolt presbyteriumi határozaton kivül a régi tanitói dijevelet s a felbélyegzett uj leánytanitòi dijlevelet három egyező példányban. E módositott uj dijlevelek megerősitését kéri.

Egyházmegyénk közgyülése a tárkányi presbiterium által módositott uj leánytanitói dijlevelet jóváhagyja s végleges megerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre fölterjeszti, utasitván a tárkányi egyházat, hogy leányiskola tanitójának évi javadalmát — ha állami segélylyel is — a törvényben kivánt évi 1000 koronára emelni igyekezzék.

82. szám. A szemlaki presbiterium f. 1907. junius hó 30-án 163 szám alatt hozott határozatában kántortanitójának dijlevelét akkép módositja hogy a szülők által tandilban fizetett kétszeres buza helyett vékánként (31 liter) 3 korona 20 fillért fizet az egyház pénztárából, s az e cimen adott tanitót javadalmat 70 tanköteles gyermek után állapitja meg egyszer s mindenkorra, ez alapon állapitván meg a tankötelesek után eddig fejenként fizetett 80—80 fillérekből gyült tandij összegét is. Az igy pénzre változott tanitói fizetést 19 kor. 06 fillérrel növelve 1200 korona évi javadalmazásban állapitja meg, törölvén a régi dijlevélből a (400 □-ölnyi területü) temetői szabadrész és a 3 kor. bérértékü káposztás föld használatát, s nem vevén föl a módositott uj dijlevélbe a Schilling féle alapitványi ösztöndijnak sikeres vizsgaadás esetén a tanitót illető évi kamat hányadát valamint a személyhez kötött tanitói korpótlékot sem.

Á hivatolt presbiteriumi végzésen kivül beterjeszti jegyzőkönyvi kivonat alakjában s két egyező példányban a módositott kántor tanitói dijlevelet továbbá lelkész és gondnok által hiv másolatban a régi kántortanitói dijlevelet, s a Schilling Frigyes alapitó levelét ugyancsak lelkész és gondnok által hitelesitett másolatban. Kéri a módositott dijlevélnek megerősitését.

Egyházmegyénk közgyülése a szemlaki módositott kántortanitói dijlevelet jóváhagyja, s utasitja a presbiteriumot hogy a módositott dijleveleket három egyező példányban állitsa ki, és a három egyező példányban kiállitandó módositott kántortanitói dijlevelett esperes utján s végmegerősités véget tertesze föl a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésére (I. t.-cz. 76. §. a.)

83. szám. Kisperegi lelkész s gondnok, az egyháztanács megbizásából,egyházmegyénk közgyüléséhez beadványt intéznek, melyben a 23—1907. sz. egyházmegyei végzéssel kapcsolatban elmondják, hogy az orgonista kántorság kérdését megoldani nem sikerült; megosztotta ugyan az egyháztanács az orgonista és kántori teendőket Lengyel József és Szücs József tanitók közt, de e rendezéssel egyfelöl az egyáztagnk nem voltak megelégedve, más felől pedig Szücs József fellebbezést adott be az ellen azonokból, mert az egyháztanács a nagy halottak temetését tőle elvette; a mely tényben ő dijlevélcsonkitást látván, kéri ez intézkedésnek megsemmisitését. — Viszont az egyháztanács

kétségbe vonván Szücs Józsefnek az egyszerü énekvezérség teljesítésére megkivántató képességét is: egy szakértőkből álló bizottság kiküldését kéri annak megállapitása végett, hogy Szücs Józsefrendelkezik-e azon képzettséggel és hanganyaggal, mely a templomi ének helyes vezetésére és az iskolai énektanitásra megkivántatik.

Egyházmegyénk közgyülése azon okból, mert Szücs József a presbiterium azon intézkedésében, hogy „a nagy halottakat Lengyel József temeti" (38—1907. sz. presb. gyül. jkönyv) magára nézve fizetéselvonást és igy dijlevélcsonkitást lát — nem tartja magát illetékesnek a szóbanforgó vitás kérdés elbirálására; hanem, mint a 23—1907. sz. végzésben is érinti, az E. T. N. t. cz. 33. §. 5. pontjára való utalással, a közigazgatási bizottság hatáskörébe tartozónak nyilvánitja az egyházközség és énekvezér közt a dijlevél magyarázása és alkalmazása körül felmerült egész ügyet.

Különben pedig figyelmükbe ajánlja és szivükre köti az érdekelt feleknek, hogy igyekezzenek ezt a dolgot otthon, saját hatáskörükben kölcsönös megegyezéssel elintézni, ugy azonban, hogy a kántortanitónak ne legyen oka fizetéscsonkitásról panaszkodni. — Szelid engedékenység egyrészről, egy kis áldozathozatal másrészről, kölcsönös jóakarat mindkét részről bizonyára közmegnyugvásra fogja rendbe hozni a dolgot.

84. szám. A harsányi egyház 5138 korona 65 fillér költséggel uj leánytanitói lakást akar épittetni az 1908. évi folyamán — mellékelt tervrajz és költségvetés szerint. Az épitési költségek fedezésére — f. é. augusztus hó 25-én 39 szám a. hozott presbiteri végzésben — az egyházi épitkezésekre szólgáló takarékmagtár alap jövedelmét forditja. Ez alapnak 1905. évtől kezdődőleg összegyüjtött s a harsányi hitelszövetkezetben betét gyanánt elhelyezett kamat jövedelme 1322 kor. 68 fillér. A hijányzó 3814 korona 97 fillért — az épitési alapul szolgáló takarékmagtár terhére, egyházmegyénk lelkészi gyámintézetének pénztárából kölcsönözné föl, e kölcsöntőke törlesztésére forditván a magtár összes évi jövedelmét, melylyel 3—4 év alatt az egész kölcsön lefizetését eszközölheti; a kölcsön időközi kamata pedig az egyház tamási pusztai birtoka bérjövedelmének fölöslegében — mely 250—300 korona — találna fedezetet.

Egyházmegyénk közgyülése megengedi, hogy a harsányi egyház a jövő 1908. év folyamán uj leánytanitói lakást épittessen 5137 korona 68 fillér költséggel, s e célból 1322 korona 65 fillér megtakaritott pénzét az épitési költség fedezésére forditsa; megengedi, hogy magtári alapja terhére a lelkészgyámintézet pénztárából

az egyház 3814 korona 97 fillér kölcsönt vehessen föl, s ezt a magtári alap jövedelméből s tamáspusztai birtoka bérjövedelmének fölöslegéből törleszthesse le; utasitván a presbiteriumot, hogy a tervrajz és költségvetés alapján a szakértői megjegyzésekben adott utasitások pontos megtartásával kötött épitési szerződést terjessze be felsőbbhatósági jóváhagyás végett az esperesi hivatalhoz, az épitési anyagokat, az épités munkáját ellenőrizze, s munka végesztével az épület átvételét szakértő közbenjöttével eszközölje; végre a költségek fedezéséről s a kölcsön törlesztéséről a gondnoki számadások kapcsában a számvevőszék utján egyházmegyénk közgyüléséhez évenként jelentést tegyen.

85. szám. Németperegi felügyelő lelkész és gondnok a módositott kántortanitói dijlevelet jóváhagyás végett beterjesztik.

Beterjesztik az egyházhatóságilag jóváhagyott 1903. évi dijlevelet is.

Az eddig részben terményekből, fütő szalmából, szántóföld haszonélvezetéből állott tanitòi fizetést a termények jelenlegi magasabb ára figyelembe vételével pénzben adják ki, ugy, hogy a tanitó a 809 koronára értékelt eddigi fizetés helyett 1000 koronát nyer fizetésképen.

A dijlevél a presbiteriumi határozatba van befoglalva 3 példányban s abban a tanitò kötelességei is felsorolva vannak.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett módositott dijlevelet, mint a mely a tanitó fizetését nem csonkitja, jóváhagyja, mégis, mivel a dijlevél a szokott formának meg nem felel, utasitja a németperegi presbiteriumot, hogy ugyanazt megfelelő formában a bemutatott 1903. évi julius 15-én kiállitott s egyházhatóságilag megerősitett dijlevél mintájára 3 példányban szabályszerüen bélyegezve az esperesi hivatalhoz 15 náp alatt terjessze be.

Az esperesi hivatalt egyházmegyénk közgyülése a megfelelő formában beterjesztendő dijlevél megerősitésére felhatalmazza, s végleges jóváhagyás végett az 1904. november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott I. t. cz. 67. §-a 6. pontja alapján a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjeszteni rendeli.

A beterjesztett határozat és dijlevél 2 példányát pedig visszaadatni rendeli.

86. szám. A szemlaki presbiterium ujjáalakittatni kivánja a rozoga állapotban levő lelkészi lak épületét a jövő 1908. év folyamán, s kéri hogy a mellékelt tervrajz jóváhagyása mellett engedélyezze egyházme-

gyénk közgyülése a lelkészilak ujjáépitését, s hogy a költségvetésben 8.976 kor. 47 fillérre számitott de az épitési anyagok közvetlen olcsóbb beszerzése — a magasra értékelt napszám-munka költség csökkentése s az árlejtés folytán valamint az épitési anyagok beszállitásánál eddig is ingyen teljesitett szolgálatok miatt remélhetőleg 7000 koronára tehető épitési költség fedezésére, az épitkezési célra szolgáló 5430 korona templom alapot, s az 1515 korona összegü Schilling György alapitványt — melynek lelkészi lak épitésre forditását egyházmegyénk k. gy. 46—1894. sz. határozattal engedélyezte s végül az ócska lelkészi lakás értékesithető alkatrészeinek árából remélhető bevételt, 200 koronát, összesen 7145 kor. összegben fölhasználhassa.

Örömmel értesül egyházmegyénk közgyülése arról hogy a szemlaki presbiterium a lelkészilak ujjá alakittatását határozta el, megengedi hogy az egyház az épitési költség fedezésére a templomalapot, a Schilling György alapitványt s az ócska anyagok árát fölhasználhassa de a megállapitott tervrajz kiviteléhez és a beterjesztett költségvetéshez tekintettel az e. m. szakértő kifogásaira — jóváhagyását nem adhatja. A fölmerült aggályok megszüntetése végett utasitja a szemlaki presbiteriumot, hogy az uj épület tervrajzát és költségvetését szakértő meghivásával és jelenlétében dolgoztassa át, s ugy terjessze azokat be — eshetőleg az épitési szerződéssel együtt, felsőbb hatósági jóváhagyás végett az esperesi hivatalhoz.

87. szám. Kisperegi lelkész és gondnok a pesbiterium 1907. évi augusztus hó 11-én tartott gyüléséből 51., 52. sz. a. s az ugyanazon napon tartott egyházközségi közgyülésből 1 sz. a. megegyező határozatokat terjesztenek be.

Az egyetemes egyházi adó alapból segélyt kérnek s az 1904-ik évi november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott III. t.-cz. 13. §-ának megfelelőleg uj adókulcsot állapitottak meg. A személy és vagyoni adót ezen törvényszakasz a) b) pontjai betartásával kivánják kivetni.

Csatolják 2 példányban az 1906. évi egyházi adó főkönyv hiteles másolatát, melyben a gabona is értékelve van s az egész évi kivetés értéke 4777 kor. 18 fillért tett.

Csatolják 2 példányban a III. t.-cz. 13. §-a alapján készült kivetést, mely szerint az összes adó fizetőkre személy adó és vagyoni adó összesen 3417 kor. 28 fill. vethető ki, tehát 1359 kor. 90 fillérrel kevesebb mint az eddigi egyházi adó.

A községi Előljáróság bizonyitja az 1906. évi egyenes államadó menyiségét.

Kérik az uj adókulcs jóváhagyását és megerősitését, kimond-

ván egyszersmind hogy ha az egyetemes adóalapból segélyt nem nyernének, az eddigi adókulcs marad érvényben.

Eltörölték a tandijat és az egyházi közalapadót is.

Bemutatják még az 1877 juni. 25-én tartott presbyteri gyülés 1 sz. határozatát, melyben az egyházi adót állapitották meg.

> Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett a III. t. cz. 18. §-a a) b) pontjának megfelelő adókulcsot megerősiti, egyszersmind a presbiteriumi határozatnak azt a részét melyben a közalapi adót, — egyházi közalap — eltörölte nem veszi tudomásul, mert az országos közalap az 1904. évi nov. 10-én megnyilt második budapesti országos zsinat által alkotott IV. t. cz. értelmében fizetendő s azon törvény rendelkezéseit teljesiteni kötelesség.
>
> A segély kérvény pártoló felterjesztését pedig mellőzi, mert a III. t.-c. 14. §-ában foglalt rendelkezések betartva nem lettek s e kérvény különben is az esperesi hivatal utján terjesztendő fel az egyetemes adó alap végrehatjó bizottságához.
>
> Végül kimondja egyházmegyénk közgyülése hogy mindaddig mig az egyetemes adó alapból a megfelelő segély utalványozva nem lesz, az eddigi adókulcs marad érvényben.
>
> A tandijat megváltották, a felett a vonatkozó beterjesztésnél tesz intézkedést egyházmegyénk közgyülese.

88. szám. Kisperegi lelkész és gondnok 10 évre megállapitott rendkivüli adókulcsának megerősitését kéri.

Beterjesztik az 1907, évi augusztns 11-én tartott presbiteri gyülés 53. sz. határozatát. A megrongált templom, lelkészi lak, leányiskola, fiuiskola tetőzeteinek kijavitására lenne szükséges a rendkivüli adó, melynek kivetési lajstromát is elkészitették.

E kivetési lajstrom szerint személyadó czimen évenként 164 kor. 80 fillért, vagyoni adó czimen föld után 141 kor. 19½ fillért, ház után 120 korona 10 fillért, másnemü jövedelem után 86 fillért, együtt 426 kor. 95½ fillért vetnenek ki, 10 évre tehát 4269 kor. 55 fillért.

Az adókulcs megállapitja a vagyontalan családfentartók és 20 éven felüli önálló háztartással birók, a házzal, földdel, a csak házzal birók évenkénti hozzájárulását ugy személyi mint vagyoni adó alakjában s megállapitja a másnemü vagyoni jövedelem után adózók hozzájárulását is, de a mit az 1904. november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott III. t.-cz. 17. §-a parancsolólag előir, nevezetesen, hogy ugyanezen törvény 6. §-a értelmében költségvetés készitendő, erről nem intézkedett.

Valamint azt sem igazolta, hogy a törvény 17., 18., 19. §§-ai egyéb intézkedéseinek megfelelt.

Utasitja egyházmegyénk közgyülése a kisperegi presbiteriumot, hogy az épités illetőleg javitásokhoz szükséges összeget mutassa ki, a megfelelő költségvetést a III. t.-cz. 17. §-a alapján készitse el s mindezeket a következő egyházmegyei közgyülésre terjessze be.

89. szám. Németperegi felügyelő lelkész és gondnok a németperegi leányegyház uj egyházi adókulcsa megerősitését s mivel az uj adókulcs alapján a kivetés a szükségletet nem fedezi, az egyetemes egyházi adóalapból segélyt kér. Csatolja az 1906. szept. 23-án tartott presbiteri gyülés 1906. okt. 14-én tartott e. községi közgyülés megegyező határozatát, melyben az 1904. évi nov. 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott III. t.-cz. 13. §-ának megfelelőleg, kivánja a személyes és vagyoni adót megállapitani.

Csatolja 2 példányban az 1906. évre kivetett adó egyénenkénti kivetését, mely szerint az évi edó, — a terményadót is pénzértékben számitva — 790 kor. 32 fillért tett.

Catolja 2 példányban a III, t.-cz. 13 §-a alapján készült kivetést, mely szerint az egyház összes tagjaira 641 kor. 03 fillér, tehát 149 29 fillérrel kevesebb lesz kivethető, végül csatolja a községi Előljáróság által hitelesitett egyenes állami adó kimutatást.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett, a III. t.-cz, 13. §-a a) b) pontjainak megfelelő adókulcsot jóváhagyja és megerősiti, de mivel a presbiterium felterjesztéséből nyilvánvaló, hogy ezen törvény alapján eszközölhető kivetés a szükségletet nem fedezi, kötelezi a presbiteriumot, hogy mindaddig, mig az egyetemes adóalapból remélt segélyt meg nem kapja, a kivetést az eddigi adókulcs alapján tegye meg.

A segélykérvény pártoló felterjesztését azonban mellőzi mert a III. t.-cz. 14. §-ában foglalt rendelkezések mindenike teljesitve nem lett s különben is a segélykérvény nem az egyházmegyei közgyüléshez, hanem az esperesi hivatalhoz terjesztendő be, mely azt közvetlenül terjeszti fel az egyetemes adóalap végrehajtó bizottságához.

90. szám. Az ágyai presbiterium elkészitetette az uj adókulcsot, melyet az 1904. nov. 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott III. t.-cz. alapján az esetben kiván életbeléptetni, ha megfelelő segélyt kap az egyetemes adóalapból.

Beterjeszti a vonatkozó presbiteriumi, egyházközségi közgyülési megegyező határozatokat, a jelenleg érvényben levő adókulcsot s kidolgozva valamennyi adófizető egyháztag állami adóját, jelenlegi családi birtok adóját, országos közalapl járulékát, országos tanitói nyugdij-járulékát és egyházi közmunka-tartozását pontosan kitüntető munkálatát, ugyanezt a III. t.-cz. 13. §-ának mindenekben megfelelőleg a 10. §-ban foglalt kedvezmények igénybevétele mellett, végül a 13. §-ban engedett vagylagos adókulcsot, teljes részletességgel, azonban eme vagylagos adókulcsot a törvény 13. §-a a) pontjától annyiban eltérőleg, hogy az 1—10 korona állami adót fizetőktől személyadó cimen csak 3 koronát és a 10—20 kor. állami adót fizetőktől, — kiknek szántóföldjük nincsen, — ugyanazon czimen csak 3 koronát kiván beszedni.

Gondoskodik a törvény 13 §-a a) pontja alapján kivetendő személyadó és a 14-ik bekezdésre alapitott vagylagos adó kulcs alapján járó személyadó közötti 170 kor. 10 fill. különbözet fedezéséről, melyet az általa létesitett egyházfentartási 3528 kor. 82 fill. pénzalap és 6966 liter buza alapból (1906. végén állomány) kiván fedezni.

Kéri a törvény 13. §-a tizennegyedtk bekezdése alapján készitett vagylagos adókulcs jóváhagyását s megerősitését azon fentartással, hogy a kulcsot csak akkor lépteti életbe, a mikor az egyetemes adóalapból a megfelelő segélyt megkapja, addig pedig a jelenleg érvényben levő adókulcsot érvényében fentartja.

Az ágyai egyház felterjesztése ezen alakjában nem alkalmas segély kieszközlésére s azzal adatik vissza a presbiteriumnak, miszerint vagy fogadja el a III. t.-cz. 13. §-a a) b) pontában követelt adókulcsot, vagy alkossa meg az adó kulcsát aképpen, hogy az egyháztagokra kivetett adó egyenlitse ki azt a hiányt, amennyivel kevesebbet vetett ki a személyadó II. és III. osztályában.

91. szám. A belényes ujlaki presbiterium presbiteriumi és egyházközségi közgyülési megegyező határozatokat s ezek alapján kötött szerződést terjeszt be jóváhagyás végett.

Eladták 50 kilogramm sulyu harangjukat s rendeltek egy 150 klgram sulyu harangot vas koronával 615 korona vételárban, ugy, hogy Hőnig Frigyes érczöntő saját költségén szállitja a harangot.

Hőnig érczöntő kikötötte, hogy a harang sulya 150 klgrammnál 2—7 %-kal több, vagy kevesebb lehet s az ércz 3 kor. 62 fil. kilogrammonkénti ára aként módosulhat.

Meg van határozva a forgatható vas harang felszerelés ára is, mely minden klgramm harang ércz suly után 48 fillért tesz.

Kérik a szerződés jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a megkötött szer-

ződést azzal hagyja jóvá, hogy a presbiterium a harang átvételénél szakértőt vagy szakértőket alkalmazni jogosult, sőt köteles és a vasuti màzsálást köti ki ugy a harang ércz, mint a vas korona sulyának megállapitása végett.

92. szám. Geszti lelkész és gondnok beterjeszti a presbiterium 1907. évi juli. 28-án és az egyházközségi közgyülés 1907. évi szeptember 1-én tartott gyüléseiből hozott megegyező határozatukat, mely szerint az 1904. november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott III. t.-cz. alapján az egyetemes adó alap segélyét kivánja igénybe venni s ezen törvényben foglalt adókulcsot fogadja el és kivánja életbe léptetni, addig azonban mig az egyetemes adó alapból, részére járó segély nem folyósittatik, a jelenben kötelező adókulcs marad érvényben.

Kérik a hozott határozatok tudomásul vételét és jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a III. t.-cz. 13 §-ára alapitott presbiteri és egyházközségi közgyülési megegyező határozatokat jóvàhagyja, az uj adókulcsot megerősiti s tudomásul veszi, hogy a geszti presbiterium az egyetemes adó alap segélyét kivánja igénybevenni, végül, hogy az nj adó kulcsot csak azután lépteti életbe, ha a megfelelő segélyt megkapja, szintén tudomásul veszi.

93. szám. Komádi-i lelkész beterjeszti a presbiterium 1907. juli 28-án tartott gyüléséből 3. sz. a. hozott azon határozatát, mely szerint cserébe ad a komádii 335. sz. tkvi betétben. A † 3 sor 1449. hrsz. a. 878 □ öl beltelkéből 330 □-ölet Komádi nagyközségnek, a község nevén a komádii 1237 sz. tlkvi betétben A. IV. 2. sor 1362 hrsz. a foglalt 382 népsorszámu 55 □-öl udvarral felvett lakházért (Szarvas korcsma telke) és az utcza szabályozás folytán a telekhez kivágott, a ref. egyház által tényleg birtokba vett és beépitett 80 □-öl területü községi tulajdont képező, de telekkönyvi betétnek tárgyát nem képező köztér néven felvett birtokrészletért.

Bemutatja a megkötött csere szerződést, a szabályszerüen kiállitott vázlatrajzot.

A szerződés szerint sem az egyház a községnek, sem a község az egyháznak értéktöbblet czimén semmit nem fizet.

A cserélt birtokot már 1902. évben birtokba és használatba vették és illetőleg átadták.

Kérik a szerződés jóváhagyását s egyik példánynak a község részére kiadását.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett csere szerződést jóváhagyja s beleegyezik, hogy a komádii 335. sz. tlkvi betétben 1449. hrsz. a. foglalt

beltelekből a vázrajz szerinti 1449/1 hrszámu részlet. 330 □-ölre Komádi nagyközség tulajdonjoga csere jogczimen bekebeleztessék azon feltétel mellett, ha Komádi nagyközsége az általa cserébe adott 1237. sz. betétbeli 1362 hrsz. a. ingatlan és a köztérből ehez kivágott 80 □-öl elcserélésére vonatkozó ezen szerződésnek felettes hatósága általi jóváhagyását kieszközli.

Éppen ezért a csere szerződésre a jóváhagyás csak a község felettes hatóságának jóváhagyása után fog reá vezettetni.

Minthogy pedig az 1904 november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat àltal alkotott I. t.-cz. 67. §. o) pontja értelmében az egyházközségek vagyona változása ügyében végleges en az egyházkerületi közgyülés határoz, a csere szerződést pártolólag terjeszti fel jóváhagyás végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez.

94. szám. Komádi-i lelkész beterjeszti a presbiterium 1907. évi julius 28-án tartott gyülésèből 4. szám alatt hozott azon határozatot s az ezzel megegyező az egyházközségi közgyülés által 1907. évi szeptember hó 3-án 3. szám alatt hozott határozatot, mely szerint a komádii 335. számu telekkönyvi betétben A † 4. sor 1758. helyrajzi szám alatt foglalt 1 hold 326 □-öl területü varsánykert dülőbeli faiskola tulajdonjogát a politikai község részére visszaengedik.

Kijelentik, hogy ahoz soha tulajdoni jogot nem tartottak, arról a község soha le nem mondott, csak átengedte az egyház részére, hol a tanitók fanemesitést végeztek, de már régebben a község felügyelete alá és használatába visszaadták azt, a község épitett bele kertész lakott, tartott benne kertészt.

Tévedésből eredőnek mondják, hogy az az egyházközség nevére telekkönyveztetett.

Bemutatják az egyházközség előljárói közt egyrészről és Komádi község előljárói közt másrészről aláirott kölcsönös nyilatkozatot, s kérik annak jóvá hagyását.

Az ingatlanok a község nevére átirásával felmerülő költségek viselését Komádi község elvállalta.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett presbiteriumi és egyházközségi közgyülési határozatokat jóváhagyja, jóváhagyja az ezek alapján az egyházközség előljárói által aláirott a komádi-i 335. számu telekkönyvi betétben A † 4. sor 1758 hrsz. a. foglalt faiskolára vonatkozó, a községi előljárók által is elfogadott nyilatkozatot s beleegyezik, hogy a telekkönyvi betét kiigazitásával, —

mivel ehhez az ingatlanhoz az egyházközség soha tulajdoni jogot nem formált, Komádi község tulajdonjoga bekebeleztessék, azon kijelentéssel, hogyha és a mennyiben a tulajdonjog változása után kincstári illeték is követeltetnék, azt Komádi nagyközség, mint tulajdonos tartozik fizetni.

Minthogy pedig az 1904. évi november hó 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott I. t.-cz. 67. §. o) pontja értelmében az egyházközségek vagyona változása ügyében véglegesen az egyházkerületi közgyülés határoz, a beterjesztett, Komádiban 1907. évi julius hó 16-án keltezett, kölcsönös nyilatkozat czimü okiratot pártolólag terjeszti fel jóváhagyás végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez.

95. szám. Feketetói lelkész és főgondnok presbiteriumi és egyházközségi közgyülési megegyező határozatokat terjesztenek be jóváhagyás végett.

Templomuk és tornyuk avult zsindely fedele helyett horganyozott vaslemez fedelet kivánnak alkalmazni, mire van 200 korona készpénzük s 1000 koronát takarékpénztári kölcsönnel fedeznek, mely kölcsönt az egyház földje jövedelméből fognak visszafizetni.

Bemutatják az egyházmegyei szakértő által megvizsgált költségvetést.

Szakértő kijelenti, hogy a költségvetési 1200 kor. összegből az állványozásnak is ki kell telni, az ács javitási munkálatokra is jut, sőt tisztességes haszna marad rajta a vállalkozónak.

Kérik a nagyobb javitás engedélyezését s a szükséges 1000 korona kölcsön felvételére az egyházmegyei közgyülés felhatalmazását.

Egyházmegyénk közgyülése annak kijelentésével, hogy a presbiterium a törvényszerint őt különben is terhelő felelősség mellett megbizható szakértő vállalkozónak tartozik adni a munkát, hogy a netán pótlandó léczek is beszerezhetők és beszerzendők a költségvetési összegből, a beterjesztett határozatokat jóváhagyja s feljogositja presbiteriumot, hogy a szükséges épitési költséget 1000 koronánál nem magasabb összegben felvegye s egyszersmind kötelességévé teszi, hogy az egyházi földek jövedelméből a felveendő kölcsönt mielőbb visszafizetni igyekezzék s addig is mig az egyetemes adó alapból segélyt kérne és nyerne, figyelmezteti, hogy tőkesegélyt kérni van joga s ez iránti kérvényét az esperesi hivatalhoz november 1-ig adja be.

96. szám. Bakos Sándor. tisza-radványpusztai, Pap Sámuel, Debreceni Károly, sarkadi, Bagoly Géza, feketegyarmati, Szentandrási József, komádi-i, Kis Mária, nagyszalontai, Székely József, belényesi, Balla László, m.-homorogi tanitók állásukban megerősittetésüket kérik.

Bakos Sándor, Pap Sámuel, Debreczeni Károly, Bagoly Géza, Szentandrási József, Kis Mária és Balla László bemutatják szolgálati bizonyitványukat, az illető presbiteriumok határozataival, ellenben Székely József egyszerü kérvényt nyujt be.

Egyházmegyénk közgyülése az 1904. november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott VI. t.-cz. 50 §-a alapján Bakos Sándor, Pap Sámuel. Debreczeni Károly, Bagoly Géza, Szentandrási József, Balla László és Kis Mária tanitónő illetve tanitókat beterjesztett szolgálati bizonyitványaik és a presbiteriumok határozatai alapján s mivel Székely József ellen sem a belényesi presbiterium sem az egyházlátogató küldöttség kifogást nem tett, sőt tanitásmódjával és az elért eredménynyel megelégedve volt, ez alapon Székely Józsefet is hivatalukban megerősiti azzal, hogy az 57/1892. számu e. m. végzés értelmében az egyházmegyei tanitói egyletnek kötelezett tagjai lesznek s amennyiben a VI. t.-cz. 26. §-a értelmében az esküt le nem tették, azt azonnal letenni kötelesek.

97. szám. Székely József, Debreczeni Károly, Pap Sámuel, Bagoly Géza, Szentandrási József, Balla László, Kis Mária tanitónő illetve tanitókat, miután hivatali állásukban megerősittetnek felhivja e. megyei gondnok-elnök a VI. t.-cz. 26. §-a értelmében a hivatali eskü letételére.

Székely József, Debreczeni Kátoly, Pap Sámuel, Bagoly Géza, Szentandrási József, Balla László, Kis Mária tanitónő, illetve tanitók a Tiszàntuli református egyházkerület 433/1898. számu határozatában megszabott esküt az egyházmegyei közgyülés szine előtt leteszik s h. esperes elnök részéről buzditó szavakkal s áldás kivánattal bocsáttatnak el, és részükre a VI. t.-cz. 26. §-a alapján bizonyitvány adandó ki.

98. szám. A tanitók és tanitónők hivatali állásukban megerősitésére vonatkozó inditványra.

Egyházmegyénk közgyülése az 1904. évi november 10-ik napján megnyilt második budapesti országos református zsinat által alkotott VI. t.-cz. 50. §-a alapján felkéri az esperesi hivatalt, hogy azon okleveles

tanitòkat, tanitónőket, kiknek ideiglenes felhatalmazást ad, nyilvántartani, s kiknek müködése ellen sem a presbiterium, sem az egyház látogató küldöttség kifogást nem emel, egyházmegyénk őszi rendes közgyüléséhez hivatali állásukban leendő megerősités végett bejelenteni s a hivatali eskü kivétele végett a megerősitésre varò tanitókat, tanitónőket a közgyülésre meghivni legyen szives.

Ugy a lelkészek mint a presbiteriumok sőt a tanitók és tanitónők is ez által bizonyitványok kiállitása, gyülések tartása s folyamodvány irásától mentesülnek s az egyházmegyei közgyülés külömben is egyház és az iskola látogató küldöttség jelentése alapján hozza meg határozatát.

99. szám. Inditványra

egyházmegyék közgyülése elhatározza, hogy a presbiteriumok mindazon ügyekben, melyek felsőbb jóváhagyást igényelnek s az egyházmegyei közgyülésre felterjesztendők, határozataikat a vonatkozó ügyiratokkal ha a tavaszi gyülésen kivánják annak elintézését, mindig márczius 1-sőre, a nyári közgyülésre beterjesztendőket pedig augusztus 1-sőre terjesszék be az esperesi hivatalhoz, hogy az ügyek tanulmányozására s feldolgozására az előadóknak elégséges idejök legyen.

A mennyiben a presbiteriumok ezen megh gyásnak eleget nem tesznek, a felterjesztett ügy csak a fél évvel később tartandó gyülésben nyer elintézést, s kivételt csak rendkivüli, az egyház egész életére kiható esetek képeznek.

100. szám. A jegyzőkönyv hitelesitésére.

Széll Kálmán esperes elnöklete alatt s a iegyzők közbenjöttével, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos Nagyszalontán lakó tanácsbirák fölkéretnek.

Birósági ügyek.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a nagyszalontai református egyházmegyei bíróság 1907. évi szeptember hó 12-én Nagyszalontán tartott üléséből.

Jelenvoltak: Széll Kálmàn esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Balog Ambrus helyettes esperes, dr

Balogh Elek, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János egyházmegyei tanácsbirák.

6. b. szám. Olvastatott Balog Ambrus helyettes esperesnek a Buday János berekböszörményi lelkész és Asztalos Ferencz b.-böszörményi tanitó fegyelmi ügyében beterjesztett következő jelentése:

Nagytiszteletü egyházmegyei bíróság!

Jelentést teszek a következőkről:

1. Egyházkerületi bíróságunk 257—1907. sz. itélete, indokai alapján helybenhagyta 1907. ápr. 22-én Buday János berekböszörményi lelkész ügyében hozott fegyelmi itéletét egyházmegyénk bíróságának.

365—1907. sz. a. f. é. juli 2. elküldtem Buday Jánoshoz a jogerőre emelkedett egyházkerületi bíróság itéletét. Felszólitottam, hogy 15 nap alatt az eljárási költséget és 200 Korona birságot fizesse meg. Az alapokat hozza rendbe. Tegyen jelentést. A presbiterium pedig igazolja, hogy az alapok egyenként rendbe vannak hozva.

Buday János jelentését még nem kaptam.

2. Asztalos Ferenc berekböszörményi tanitò ügyében hozott e. m. bíróságunk itéletének a vétkességet megállapitó — s a panaszlottat az eljárási költségekben marasztalò részét egyházkerületi bíróságunk 258—1907. sz. itélete helybenhagyja. Ellenben a büntetést kiszabó részt megváltoztatja, s Asztalos Ferenc panaszlottat a beregböszörményi szegény és árva gyermekek javára fizetendő 15 nap alatt végrehajtás terhe alatt — 200 Korona pérzbirságra itéli.

Ezen itéletet panaszlottal és panaszlókkal 366—1906 julius 2-án közöltem.

A berekböszörményi presbiterium ezen másodfoku itélet ellen fellebb zést adott be. A fellebbezést 486—1907. sz. a. julius 17-ik napján, a Főtiszteletü püspöki hivatal utján a konventi bírósághoz felterjesztettem.

3. Buday János berekböszörményi lelkész ellen, Márki János és 6 társa 4 vádpontból álló panaszt adott be folyó évi aug. 6-án.

Buday János panaszlott, a vele közlött panaszpontokra nyilatkozatát f. é. aug 26-án adta be.

Szikszay Lajos e. m. ügyész, aug 28-án hozzám küldött ügyészi véleményében a 3., 4. vádpontot magántermészetünek nyilvánitja, az 1. 2. vádpontot sem teszi magáévá, de azért a helyszini vizsgálatot szükségesnek tartja, hogy kiderüljön, hogy a panaszolt esetek a Buday János fegyelmi ügye lejárása óta merültek-e fel, vagy már az előtt történtek?

Panaszlókat felszólitottam 611—1907. sz. a. aug. 28-án, hogy szept. 3. d. u. 5 óráig 70 koronát küldjenek be hozzám a vizsgálat költségé-

nek előlege gyanánt — E. t. V. t.-c. 71. §-a értelmében. Ha ezen összeget be nem küldik — V. t.-cz. 72. §-a szerint — annak jeléül kell tekintenem, hogy panaszuktól elállottak.

Dr. Lánci József panaszlók ügyvédje, Nagyváradon szept. 1-én kelt levelében, ügyfeleinek megbizásából azt kéri, hogy, mert a panasz tárgyává tett cselekmények elbirálása első sorban magának a berekböszörményi egyháznak — nem pedig a panaszt tevő feleknek érdeke: rendeljem el a helyszini vizsgálatot, . . . s ne tegyem attól függővé, hogy a panaszosok képesek-e vagy nem a vizsgálati költségek előlegezésére.

Ily körülmények között a helyszini vizsgálatot nem rendeltem el: a) mert az e. m. ügyész a vádpontokat nem tette magáévá és vádinditványt sem tett; b) mert a vizsgálati költségeket panaszlók a kitüzött időre, előleg gyanánt nem küldötték el hozzám. Tehát az V. t.-cz. 72. §. értelmében, amint erre a panaszlóknak megküldött értesitésemben világosan hivatkoztam — panaszuktól elállottaknak kellett őket tekintenem.

Kérem eljárásomat a törvénynyel megegyezőnek nyilvánitani és jóváhagyni,

Az 1. pontra vonatkozólag pedig kérem kimondani, hogy ha Buday János f. é. okt. 15-ig a jogerős itélet követelményeinek eleget nem tesz, illeetőleg, ha nem igazolja hogy elegett tett E. t. I. 5. §. a) pontja értelmében az esperes a végrehajtást rendelje el, igénybe véve az állam hatóságainak segédkezését és eljárását is.

Tiszteletem nyilvánitásával vagyok:

Sarkad 1907. szeptember 9-ik napján. **Balog Ambrus,**
h. esperes.

Egyházmegyei biròság a helyettes esperes intézkedéseit jóváhagyó tudomásul veszi.

Buday János berekböszörményi lelkészt jelen határozatával utasitja, hogy a fegyelmi ügyében 3. b. — 1907. sz. egyházmegyei — illetve 257—1907. sz. egyházkerületi jogerőssé vált birói itélet alapján, f. 1907. év október hó 15-dik napjáig jelentést tegyen a berekböszörményi presbiterium utján espereshez arról, hogy a berekböszörményi egyházi alapokat helyre tette s a terhére kirótt pénzbüntetést és perköltséget kifizette; ellenkező esetben ellene ujabb fegyelmi eljárás fog megindittatni s a terhére kirótt birság végrehajtás utján bevétetni.

7. b. szám. Elnöklő esperes fölhivására,

Dr. Szarka Sándor egyházmegyei ügyész a hiva-

tali esküt leteszi, s Széll Kálmán esperes szivélyes üdvözlése után székét elfoglalta.

8. b. szám. Széll Kálmán esperes fölhivja birónságunkat, hogy az egyházi törvények V. t.-cz. 13. §-a értelmében az időszaki tanács tagjait válassza meg, miután az 1906. év szeptember hó 5-én történt választás hatálya egy év elteltével lejárt.

Birónságunk a rendes elnökségen kivül az időszaki tanácsba egy év tartamára megválasztja rendes tagokul: Balog Ambrus, dr. Balogh Elek, Szikszay Lajos, póttagokul: Benedek László, Böszörményi Lajos, Nagy Imre, gróf Tisza Kálmàn és Hadházy Kálmán tanács birákat.

A 40—50., 52—54., 56—60., 62—78., 81—84., 86., 100., 6. b—8. b. számokat hitelesitették 1907. szept. 20-án. Széll Kálmán, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Szikszay Lajos, A 61. számot hitelesitették 1907. szept. 20-án Széll Kálmán ref. esperes, Böszörményi Lajos, Balog Ambrus helyettes esperes. Az 51., 55., 79., 80., 85., 87—99. számokat hitelesitették 1907. október 4-én Széll Kálmán ref. esperes, Böszörményi Lajos, Szikszay Lajos e. m. tanácsbirák.

A 40—44., 46., 48., 49., 52., 54., 56., 60., 62—64., 76—78., 81., 82., 84., 86., 100, 6. b—8. b. számokat jegyezte Nagy Imre lelkészi főjegyző.

A 45., 47., 50., 53., 57—59., 65—75., 83. számokat jegyezte Szabó István lelkészi aljegyző.

Az 51., 55., 79., 80., 85., 87—99. számokat jegyezte Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 61. számot jegyezte Kassay Béla számvevőszéki jegyző.

Mindezen számoknak (a 7. b. 8. b. kivételével az illető jegyzők előadòi is voltak.

A nagyszalontai református egyházmegye közgyülésének tanácskozási szabályzata és ügyrendje.

(Az I. t.-cz. 57. §. értelmében 9—1907. számu egyházmegyei végzésben megállapitva.)

1. Egyházmegyénk az e. törvény I. t.-cz. 52. §-a értelmében öszehivandó és megtartandó közgyülése állandóan Nagyszalontán lesz, mely közgyülést az esperes vagy annak távollétében a hivatalára nézve legidősebb lelkészi tanácsbiró alkalmi imával nyitja meg.

2. Az egyházmegyei közgyülés alkotó tagjai az e. törvény I. t.-cz. 51. §-ában megnevezettek, kik közül az egyházak világi képviselői presbiteriumi jegyzőkönyvi határozat bemutatása által igazoltatnak, és pedig az egyházmegyei közgyülés megalakulása előtt.

3. Ha a gyülés alkotó tagjai közül valaki a gyülésen megnem jelenhet, ezt indokoltan az elnökségnek, és általa az egyházmegyei közgyülésnek előlegesen bejelenteni köteles.

4. Az egyházmegyei közgyülés tárgyai az e. törvény I. t.-cz. 56. §-ában előirattak; melyekből az elnökség készíti a tárgysorozatot, és azt a közgyülés alkotó tagjai között kiosztatja. A közgyülésnek joga van valamely tárgyat sürgős esetben soron kivül is tárgyalni.

5. Az e. megyei közgyüléshez intézett minden beadvány márczius hó 1-ig, illetőleg augusztus hó 1-ig, — de legalább a közgyülés napját megelőzőleg 8 nappal az esperesi hivatalhoz benyujtandó. Később érkezett beadványok a következő gyülésen vétetnek föl tárgyalásra.

6. A tanácskozás tárgyára vonatkozó inditványok — a tárgyalás folyamán együttesen vétetnek tanácskozás alá.

7. Önálló inditványok mindenkor irásban adandók be, — a közgyülésnek levén joga megállapitani, hogy azonnal tárgyalni kivánj -e azokat, avagy a következő gyülésre kivánja-e elhalasztani azoknak a tárgyalását?

8. A felszólalót félbeszakitani csak az elnöknek van joga, s ennek is csak akkor, ha a tárgyra visszaterelés vagy a rendreutasitás szüksége forog fenn.

9. A tárgyalás befejezéséve, a végzés kimondása előtt fölhivja az elnökség a közgyülés alkotó tagjait, kivánnak e még a tárgyhoz szólani, s ha felszólaló nem jelentkezik, a felszólalók többsége szerint is kimodhatja a végzést.

Öt tag kivánatára azonban köteles az elnökség a kérdést szavazásra feltenni.

10. Ha a tárgy több részből áll, részekre osztva bocsáttatik szavazás alá, oly módon, hogy a szavazás egyszerü igennel vagy nemmel történhessék.

11. Minden tárgy eldöntésénél általános többség határoz, s a szavazatok egyenlősége esetén az elnökség dönt.

12. A közgyülés határozatai ellen óvások és ellenmondások el nem fogadtatnak.

13. Hozott határozatokat azon a gyülésen — melyen hozattak — módositani, változtatni nem lehet.

14. Ha valaki a rendet zavarja, s az elnökség egyszeri intésének sikere nincs, a közgyülés egyszerü szavazattal a rendzavarónak kiutatását határozhatja el.

15. Az elnökség nyitja meg s vezeti a gyülés tanácskozásait, őrködik a csend és rend megtartása felett; a tárgytól eltérőket a tárgyra visszavezeti, a rendzavaró szónokot beszéde félbeszakitásával is rendre utasitja. Az elnökség hajtja végre a közgyülés minden határozatát, és azoknak foganatositásáról esetről esetre jelentést tesz.

16. A jegyzők előadják és felolvassák a tanácskozás tárgyát képező ügyiratokat, az elnökség felhivására összeszámitják a szavazatokat s jegyzőkönyvbe iktatják a közgyülés határozatait.

17. A jegyzőkönyvnek a gyülés napjától számitott 10 nap alatti hitelesitésére a közgyülés mindig küldötséget nevez ki, — kivéve a legsürgősebb eseteket, a midőn a közgyülés rögtön hitelesit.

II.

Tárgymutató.

Imádság és a gyülés megnyitása után:

40. Gyülési képviselők igazolása . . . . . N. I.
41. Jelentés a meg nem jelent tagokról . . . . . N. I.
42. A tanácskozás sorrendjének megállapitása . . . . . N. I.
43. Jelentés a zsinati rendes világi képviselő és pótképviselő választásairól . . . . . N. I.
44. Esperesi jelentés a törvényszerü egyházlátogatásról . . . N. I.
45. » » az elnökileg elintézett ügyekről . . . . . Sz. I.
46. » » a scontro ügyekről . . . . . N. I.
47. » számadás a továbbitott pénzekről . . . . . Sz. I.
48. Tanügyi jelentés . . . . . N. I.
49. Tanácsbirói kar javaslata az egyházi törvények életbeléptetéséről . . . . . N. I.
50. A magyarhomorogi lelkészi- és tanitói fizetés kiszolgáltatása Sz. I.
51. Lelkész-gyámintézeti módositott alapszabályok; és e. gy. int. választmányi és közgyülési határozat és országos lelkészi nyugdij és özvegyárva gyámintézeti befizetések ügyében H. K.
52. Közoktatásügyi miniszter leirata a gyógypedagogiai oktatás tárgyában . . . . . N. I.
53. Tóth Lajos jánosfalvai tanitó gyermekimái . . . . . Sz. I.
54. Debreczeni egyházmegye felirata az egyházi tisztviselők egyházi adója tárgyában . . . . . N. I.
55. Sütő Antal e. m. vil. aljegyző lemondása. Választás elrendelése . . . . . H. K.
56. Presbiterek számának megállapitása . . . . . N. I.
57. Ágyai harmadik iskola épités . . . . . Sz. I.
58. Belényesujlaki iskolaépités . . . . . Sz. I.
59. Körösszegapáti-i iskolaépités . . . . . Sz. I.
60. Misszióbizottsági jelentés Radnalippáról . . . . . N. I.
61. Számvevőszék jelentése . . . . . K. B.
62. Nagyváradi tanitónőképző intézet számadása . . . . . N. B.
63. » internatus ellátási dijának felemelése . . . . . N. I.
64. » » igazgatónőjének jelentése . . . . . N. I.

65. Tőkesegély kérvények (Ágya, B.-Ujlak K.-Apáti, Nyégerfalva, Csermő) . . . . . Sz. I.
66. Belényes ref. segélyegyleti kérvénye . . . . . Sz. I.
67. Csermő » » » . . . . . Sz. I.
68. Szintye ref. segélyegyleti kérvénye . . . . . Sz. I.
69. Bottyán Pál ref segélyegyleti kérvénye . . . . . Sz. I.
70. Fogarassy Bálint » » . . . . . Sz. I.
71. Vajda Mihály ref. » » . . . . . Sz. I.
72. Simay Lajos » » » . . . . . Sz. I.
73. Államsegély kérvények (Bottyán Pál Belényes Csermő, Szintye Radnalippa, Gyorok, Simay Lajos Feketetót és Remete) Sz. I.
74. Csermő kérelme — parochialis könyvtári illetékmentesség tárgyában . . . . . Sz. I.
75. Csermő kérelme közigazgatási hátralék tartozásainak törlése tárgyában . . . . . Sz. I.
76. Pató Károly k.-apáti-i lelkész káplántartási átalányt kér . . N. I.
77. Fenesi lelkészválasztás (Könyves János). . . . . N. I.
77. Sonkolyosi lelkészválasztás (Tóth János) . . . . . N. I.
79. Egyházmegyei tanitói segélyegylet számadása . . . . . H. K.
80. Kisperegi módositott dijlevelek . . . . . H. K.
81. Tárkányi leánytanitó módositott dijlevele . . . . . N. I.
82. Szemlaki kántortanitó módositott dijlevele . . . . . N. I.
83. Kisperegi presbiterium kérelme a kántori hivatal ellátása tárgyában . . . . . Sz. I.
84. Harsányi leánytanitói lakás épitése . . . . . N. I.
85. Németperegi tanitó módositott dijlevele . . . . . H. K.
86. Szemlaki lelkészi lakás épités . . . . . N. I.
87. Kisperegi egyházi adókulcs . . . . . H. K.
88. Kisperegi rendkivüli egyházi adókulcs . . . . . H. K.
89. Németperegi egyházi adókulcs . . . . . H. K.
90. Ágyai egyházi adókulcs . . . . . H. K.
91. Belényesujlaki harangszerződés . . . . . H. K.
92. Geszti uj egyházi adókulcs . . . . . H. K.
93. Komádii telekcsere . . . . . H. K.
94. Komádii faiskola átengedése a községnek . . . . . H. K.
95. Feketetóti templom és torony fedése. . . . . H. K.
96. Bakos Sándor tiszaradványi, Pap Dániel, Debreczeni Károly sarkadi, Bagoly Géza feketegyarmati, Szentandrási József komádi-i, Kis Mária nagyszalontai, Székely József belényesi Balla László m.-homorogi tanitó állandósittatása . . . . H. K.
97. Székely Józsel belényesi, Debreczeni Károly, Pap Dániel sarkadi, Bagoly Géza feketegyarmati, Szentandrási József komádi-i, Balla László m.-homorogi tanitó, Kis Mária nagyszalontai tanitónő eskütétele . . . . . H. K.

98. Megerősitendő tanitók nyilvántartása . . . . . H. K.
99. Az egyházmegyei közgyüléshez intézett beadványok határideje . . . . . H. K.
100. Hitelesitő bizottság választása . . . . . N. I.

Birósági ügyek:

6. b. Helyettes esperes jelentése a Buday János és Asztalos Ferencz ügyében . . . . . N. I.
7. b. Dr. Szarka Sándor egyházmegyei ügyész eskütétele . . N. I.
8. b. Időszaki tanács megalakitása . . . . . N. I.

PICK GÁSPÁR
KÖNYVNYOMDÁJA
NAGYSZALONTÁN.